

DIRVA

Nr. 31

Kovas-March 15, 1963

Cleveland, Ohio

Bendradarbiavimo istorijėlė

DIDŽIŲJŲ IVYKIŲ PARASTĖJE VYKSTA SMULKŲS. BET BŪDINGI ATŠITIKIMĖLIAI. — TAI KAS ATŠITIKO NESENIAI ISLANDIJOJE TURĖTŲ PATARNAUTI ĮSPĖJIMU TIEMS MŪSŲ TAUTIEČIAMS. KURIE TIKI Į KULTŪRINĮ AR KITOKI BENDRADARBIAVIMĄ SU BOLŠEVIKAIS.

Vytautas Meškauskas

Islandija yra didelė sala, jei į ją žiūri žemėlapyje. Iš tikro jos 40.000 kv. mylių plotyje gyvena vos 180.000 žmonių, kurie verčiasi žuvininkyste ir žemės ūkiu, kiek jos trumpas augalų vegetacijos periodas leidžia. Saloje nėra medžių, geležinkelio ir dauguma jos gyventojų neturi pastovių pavardžių. Prezidentas yra Asgeir Asgeirson, kas reiškia, kad jis yra Asgeiro sūnus. Sostinėje Reykjavike yra universitetas su 763 studentais ir 84 mokslo personalo žmonėmis.

Islandija priklauso NATO ir yra strateginiai svarbi kaip sovietų laivyno ir aviacijos (bei raketų) judėjimo sekimo punk-

tas. Saloje yra dvi didžiulės amerikiečių radarų stotys. Už tat saloje yra gausi sovietų atstovybė ir net Čekoslovakijos pasiuntinybė. Yra kiek ir komunistų. Vienas jų Gunnaro sūnus Ragnar 30 m. buvo 1953 m. jaunimo kongreso metu Sovietų Sąjungoje. Ten jis buvo taip nuoširdžiai priimtas, kad lyg ir atsilyginamas 1959 m. nutarė nusipirkti savo verslui "socialistinės gamybos" sunkvežimėlį -- Čekoslovakijos Skodos firmos. Kaip ir galima buvo laukti, tą autovežimį reikėjo tiek daug taisyti, kad Ragnar ko tik nesubankrutavo. Jis kreipėsi į Čekoslovakijos pasiuntinybę pagalbos. Tie mieliai pažadėjo reikalingas dalis, bet kartu atsargiai pasiteiravo, ar jis, nieko nežinąs apie gaudus, kad amerikiečiai saloje nori įrengti povandeninių laivų bazę.

Čekoslovakai prašė apie tai parašyti raportą ir jį jau įteikti ne jiems, bet sovietų pasiuntinybės tarnautojams. Ragnarui sutikus, jam buvo paskirtas rendez-vous su pora sovietų diplomatų, kurių vienas buvo tas pats, kuris jį kaip vertėjas globojo Maskvos viešnagės metu. Abu sovietai pradėjo aiškinti Ragna-

ru, kaip svarbu pasaulio taikos išlaikymo labui turėti žinias apie imperialistinius amerikiečių planus Islandijoje. Kai Ragnaras jiems pristatė vienos amerikiečių radarų stoties nuotrauką, sovietai pasidarė griežtesni ir daugiau reikalauja. Naujas uždavinyš Ragnarui buvo nustatyti, ar amerikiečiai prie savo statybos darbų priimtų užsieniečius. Ta proga sovietai jam pasiūlė ir pinigų, tačiau Ragnaras atsisakė juos priimti, teigdamas, kad jis dirbąs iš idealizmo taikos labui. Sovietams toks aiškinimas pasirodė labai keistas ir jie išėdami vistiek paliko ant stalo 4.000 kronų (apie 100 dol.).

Tik dabar Ragnaras susiprato esąs ne kovotojas už pasaulinę taiką, bet eilinis sovietų šnipas. Į sekantį pasimatymą su sovietais (25 kl. už Rejkjaviko) jis nuvyko savo Skodos sunkvežimiu, kuriame po maišų krūva gulėjo du salos kriminalinės policijos valdininkai. Kai jiems viskas buvo pakankamai aišku, jie išlindo iš savo slėptuvės ir abu sovietus suėmė, bet tuojau paleido, nes pasiuntinybės sekretorius Levas Dimitrijevas bei vertėjas Kiselevas turėjo diplomatinę imunitetą.

Vasario pabaigoje tie du sovietų agentai, kurie Islandijoje gyveno kaip Dimitrijevas ir Kiselevas, kitom pavardėm išvažiavo panašiai veiklai į kitus kraštus, nes Islandijos vyriausybė, nepaisant sovietų protesto, juos iš savo krašto išprašė. Kiek daug Ragnarų visuose pasaulio kraštuose nori savo kailių pergyventi tą patį patyrimą?!

L. Bieliukienė - Ambassador at Large

Kovo 6 d. Puerto Rico moterų delegatėms, besilankančioms Washingtone, General Federation of Women's Clubs pirminkė Mrs. Dexter Otis Arnold suruošė Federacijos Centro rūmuose priėmimą, į kurį iš New Yorko specialiai buvo nuvykusi ir Lietuvių Moterų Atstovybės pirm. ir Federacijos tautybių reikalams patarėja Ligija Bieliukienė. Priėmimo metu Federacijos pirm. D. O. Arnold viešioms įteikė keramikines insignijas, o L. Bieliukienė, su įrašais ispanų kalba, įteikė: Puerto Rico Dekoravimo Klubui -- Petro Kiaulėno reprodukcijų rinkinį, P.R. Amerikiečių Moterų Klubui -- K.V. Tauro knygą Guerrilla Warfare on the Amber Coast ir P.R. Socialiniam Moterų Klubui -- Armonienės - Nasvyčio knygą Leave Your Tears in Moscow. Tą patį vakarą L. Bieliukienė viena dalyvavo vakarieneje su atvykusiomis delegatėmis. Buvo diskutuojami artimesni tautų santykiai ir dabartinis Lietu-

vos likimas.

Federacijos pirm. D. O. Arnold, dėkodama L. Bieliukienei už specialų atvykimą Washingtoną, rašo, kad mūsų tautietė parodydama šilto draugiškumo ir intereso portorikiečių moterų veiklai, yra labiausiai talentinga Federacijos reprezentantė. Pirminkinė Arnold ankstesniam savo laiške už sėkmingą mūsų tautietės veiklą vadina ją Ambasador at Large.

Kovo 9 d. L. Bieliukienė dalyvavo Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos 40 metų sukakties minėjime New Yorke. Sveikindama Lietuvių Moterų Atstovybės ir Federacijos vardu, įteikė Sąjungos pirm. Magdelenai Galdikienei Rūpintojėlį, kaip simbolį mūsų tautos skausmų, vargų, vilties ir tikėjimo.

Prieš porą savaitių L. Bieliukienė dalyvavo New Yorke diskusijoje apie situaciją už geležinės uždangos Business and Professional Women's Club susirinkime.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai Lietuvos Nepriklausomybės minėjime suvaidino montažą, kuris ketletą kartų buvo pakartotas ir kitose lietuvių vietovėse Vokietijoje. Montažo tekstą paruošė gimnazijos direktorius kun. Br. Liubinas, dekoracijos mokytojo dail. A. Krivicko, vaidybinis ir muzikinis mokinių paruošimas mokyto. E. Tamošaitienės. Nuotraukų grupė mokinių vaidinimo metu.

KUR REIŠKIASI NERIMAS, TEN TEBEPLAKA GYVYBĖ, — sako Vytautas Alantas

Rašytojo ir publicisto Vytauto Alanto 60 metų amžiaus sukakties proga, kreipėmės į jubiliatą keliais klausimais, kurie, grįžus kiek praeitin, parodytų Dirvos skaitytojams visuomeninių ir kultūrinių problemų pabūlavas jo patirties ir kūrybinio darbo perspektyvoje.

— Jei galėtume gyvenimo ratą atsukti praeitin, kuria iš savo giliai išjaustų ir išgyventų veiklos ir kūrybos sričių pasirinktumėt pirmąjį ir kuriai iš tų sričių atsidėtumėt? Ar vėl eitumėtė visapusišku visuo-

vos Aida, o ir paskum dirbdamas spaudoje kaip "laisvas žurnalistas", nežinau kiek esu prirašęs visokiomis progomis straipsnių, bet kur šiandien viso to darbo vaisiai? Žurnalizmas yra knaisiojimas po kasdienybę. Jei nebūtų buvę išleis-

rodamas gyvenamosios gadinės medžiagą, išleina iš kasdienybės ribų į platesnį žmogiškosios dvasios pasaulį. Aš čia nedėliuojant svarstyklų, kuris darbas svarbesnis: aš tik noriu pasakyti, kad publicistinio ir beletristinio žodžio paskirtis, prigimtis ir tikslas yra kitoki.

— Kuria linkme, Tamstos nuomone, akcentuotinas išsivijos veiklos primatas — kultūrinėje ir švietimo srityje, ar politiškai-visuomeninėje?

-- Nemanyčiau, kad būtų tiksli akcentuoti kurios nors čia paminėtos srities primatas. Tvirtinimas, kad kultūrinė veikla išsivijai reikalingesnė ir sėkmingiau padeda lietuvybei išlaikyti, kaip kad politinis darbas, be abejo, yra teisingas, bet tai dar nereikia, kad politinis sektorius turėtų būti užmestas. Tik, kiek aš jaučiu plačiųjų išsivijos masių pulsą, visi pageidauja to politinio darbo didesnės vienybės. Darbas reikėtų pasiskirstyti: Bendruomenė, kiek leidžia esamos sąlygos, mano nuomone, sėkmingai varo kultūros ir lietuvių išlaikymo darbą, o Lietuvos laisvinimo reikalui reikėtų sudaryti vienas centrinis organas, kuriuo mes visi galėtume pasitikėti ir kuris galėtų autoritetingai kalbėti visos išsivijos vardu.

— Kaip Tamsta šiuo metu vertinate lietuvių išsivijos kultūrinę veiklą? Kur labiausiai reiškiasi tos veiklos pliusai ir minusai?

-- Aplamai paėmus, didžiausias, mano nuomone, plusas yra tas, kad mes visi kultūrine veikla sielojamės. O kur reiškiasi nerimas, ten tebeplaka gyvybė. Detalizuojant reikėtų pasakyti, kad kultūrinę veiklą labiausiai išryškina mūsų meno darbuotojai. Nežinau, ar dar būtų galima daugiau reikalauti iš mūsų rašytojų, dailininkų, dainininkų ir teatrolių? Mūsų periodikos puslapių mirgėte mirga jų darbų aprašymais. Literatūros premijos, Čiurlionio ansamblys, Chicago's opera, Dainų šventės, Kultūros kongresai, paskutiniuoju laiku pagyvėjusi teatrolių veikla, stebuklingas Juozo Kapočiaus enciklopedijos žygis, naujų literatūros veikalų leidimas, meno parodos, visa tai, be abejo, yra negrinčintini mūsų kultūrinės veiklos pliusai. Man ypačiai džiugu pastebėti, kad paskutiniaisiais metais mūsų periodinė spauda sukruto persireformuoti: persireformavo Dirva, kanadiškė "Nepriklausomoji Lietuva", Margutis, pagaliau ir Drėgnas, ypačiai jo kultūrinis priedas. Tai rodo, kad mūsų spaudos darbuotojų ir jų leidėjų pažangos dvasia (Nukelta į 2 psl.)

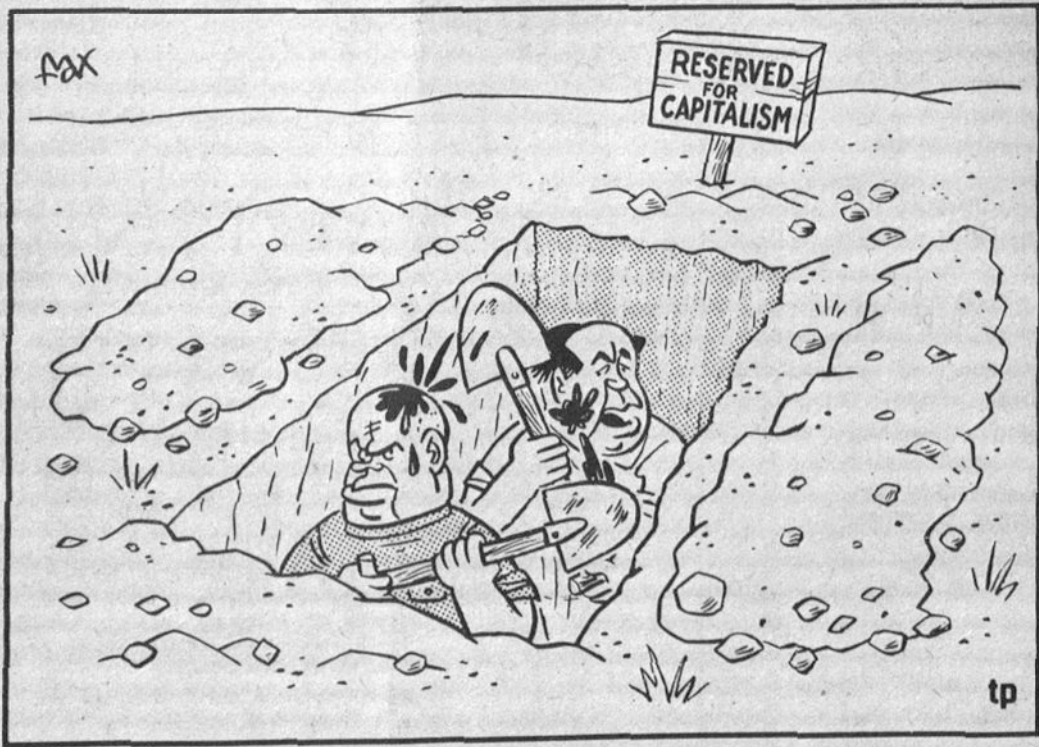

Rašytojas Vytautas Alantas

meniniai-politinių, kartu ir kultūrinių kūrybos kelių?

-- Prie to klausimo dar reikėtų pridurti pastabą: jei turėčiau laisvas rankas pasirinkti. Taigi, jei galėčiau pasirinkti, daugiausia atsidėčiau literatūriniam darbui, arba, kaip Jūs sakote, ečiau "kultūrinio kūrybos keliu". Ne dėl to, kad niekinčiau ir purtinčiaus visuomeninės bei politinės veiklos, bet dėl to, kad grožinis žodis artimesnis mano prigimčiai ir dvasinei struktūrai ir dėl to, kad tuo žodžiu galima giliau, plačiau ir veiksmingiau įsibrauti į savo tautiečio dvasią ir ją vienaip ar kitaip doroti. Taip byloja ir mano patyrimas. Redaguodamas Lietu-

ti Dr. V. Kudirkos, A. Smetonos ir šiais laikais B. Railos puikios publicistikos raštai, jie būtų dingę apdulkėjusiuose periodikos kompleksuose ir būtų prieinami tik labai retam specialistui. Vairgantas irgi buvo talentingas žurnalistas, bet ką mes šiandien žinome apie jį kaip žurnalistą? Žurnalisto tikslas savo skaitytoją įtikinti, rašytojo -- sukelti jo estetines emocijas ir pažadinti fantaziją. Štai dėl ko, mano nuomone, literatūros veikalas, jei jis tik suranda atbalsio skaitytojui, ilgiau pasilieka jo atmintyje, jau nebekalbant apie šedevrus, kurie lieka gyvi šimtmečiais. Jei publicistas formuoja viešąją nuomonę pasilikdamas aktualijų ribose, tai rašytojas, meniškai do-

-- Nustok mėtęs purvą į mano pusę! Atsiprašyk!...

Vytautas Alantas...

(Atkelta iš 1 psl.)

nėra atslūgusi. Mūsų kultūrinio gyvenimo pliusai, be abejo, galėtų būti kur kas reikšmingesni, jei turėtume daugiau lėšų jiems paremti. Pagaliau ir tylėję klausimas nebūtų toks opus, jei susirastų didesnė rinka kultūrinėms vertybėms plisti. Štai čia ir bus didžiausias mūsų kultūrinio gyvenimo minusas, bet kaip tą rinką išjudinti, tai jau būtų kita kalba.

— Kaip Tamsta apibudinat šio meto išeivijos politinės veiklos pastangas?

-- Imant plačiąją žodžio prasmę, visa mūsų veikla išeivijoje yra politinė, nes ji nukreipta į Lietuvos laisvinimo reikalą. Daug kas iš mūsų prie to laisvinimo darbo prisideda kas kuogali. Sakysime, meno parodos surengimas ar Čiurlionio ansamblio pasirodymas per televiziją jau tam tikru požiūriu bus politinis darbas, nes mes parodome amerikiečių visuomenei, kad mes esame kūrybinga tauta, kad mes esame verti laisvės, kad mums pada-

ryta kruvina skriauda ir tt. Jei kultūrininkai politinį darbą dirba netiesioginiai, tai tam tikri organai ir, pagaliau, paskiri veikėjai tą darbą varo tiesioginiai. Kalbant apie mūsų politinės veiklos pastangas man visada knietai galvoje mintis, kad tėra per menkas pabaltiečių išeivių savitarpio bendradarbiavimas. Ateityje, mes, visos trys Pabaltijo tautos, turėsime ieškoti glaudesnio politinio bendradarbiavimo savo tėvynėse, todėl, man atrodo, būtų visai tiksli tas darbas pradėti išeivijoje.

— Jei nepaslyptis, ką šiuo metu kūriate ir kokie planai ateičiai.

-- Planų nestinga, tik stinga laiko ir sąlygų jiems įvykdyti. Esu parašęs naują dramos veiklą "Kyla vėtra ūkanose", kurį Detroito scenos darbuotojai ketina pastatyti apie Velykas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Žurnalistai pas J. F. Gribauską, Tautinių Šokių Finansų Komisijos garbės pirmininką. Stovi iš kairės: J. Vaidelys, Alg. Antanaitis, Br. Nainys, J.G. Gribauskas, S. Adomaitienė, Vl. Būtenas ir St. Vidmantas.

ČEKIS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

Retai pasitaiko malonesnė proga už susitikimą sąmoningo amerikiečio lietuvio, su meile prisimenančio savo tėvus ir jų tėviškę. Pažintis darosi juo labiau neužmirštama, kai prisimeni, kad daug kas mano pasidariusę resnesni amerikiečiai, jei kas antrą anglišką žodį leidžia per lietuviško miestelėno žargoną mintuvus.

Neseniai ruošiamosios Tautinių Šokių Šventės vyr. vadovas, inž. Br. Nainys, skambtelėjo telefonu, pranešdamas, kad norįs spaudos atstovų į Cicero "pavietą" pas J.F. Gribauską.

Kągi, proga reta ir smagi. J. F. Gribausko, Cicero šv. Antano Taupomosios Bendrovės egz. sekretoriaus, vardas jau per metus metus girdėtas, nes jis randamas, turbūt, visų lietuvių švenčių, minėjimų, kongresų ir kitokių iškilnių mecenatų eilėse. Nenuostabu tad, kad pas J. F. Gribauską ir susirinko visi kvietieji.

Būriui vidun įvirtus, kasininkė tuojau atrinko čekių mašiną, kai tik išgirdo lietuviškai apie Tautinių Šokių Šventę bekalbančius. Tokia, matyt, J. F. Gribausko mada: išgirdai būrelį lietuviškai kalbant -- dėl atsargos paruošk čekį.

Greitai pasirodė ir namų šeimininkas. Maloniai pasisveikinęs ir pamatęs St. Vidmantą, kapšą po skvernubeglamžantį, pareiškė, kad pirma turįs atlikti pareigą ir padaryti Finansų Komisijos garbės pirmininkui dešimtą žestą. Suburgę čekių mašinėlę, sužybčiojo dešimtainio taško kontrolinės lemputės, ir išsoko lygutėlis, gražutėlis čekis su užrašu: "Lithuanian National Dance, Second Festival of USA and Canada, \$100.00". Nušvito Vidmanto akys, ir aukštyn kilstelėjo ne tik akinius bet ir nosį Nainys. O kad čia būtų buvęs Vyt. Kasniūnas, Dirvoje vasario 18 d. žadėjęs duoti pasikalbėjimą su Šokių Šventės repertuaro komisijos pirm. Br. Šotu (tetraukie Valentino pats nebūjęs pikčiausias "Šotą", kai tautinis išdidumas putoja!). Tai būtų turėjęs ką parašyti! Būtų išgirdęs, kad J.F. Gribauskas lietuvišką terminologiją vartoja taip, kaip daugelis kitų nesugebėtų. Nevartoja jis nė sulietuvintų amerikietiškių žodžių, kaip daugelis mūsų, save juokdarius paverę, nei savųjų nei ameri-

kiečių nesuprasti: "Savo tėvų krašto meilę įkvėpė tėveliai. Jie mokė ir ragino Lietuvos nepamiršti, jungtis į lietuvių veiklą, ją visai remti..."

Pasigėrėję lietuvių menininkų kūriniams ant St. Anthony Savings and Loan Association sienų, pasidžiaugę "Vargo Mokykla", puošiančia J.F. Gribausko kabineto stalą, mielo tautiečio žodžių uždegti ir jo rankos finansaiškai paremti, traukėme iš "Cicero pavieto" į Chicago, nes Vidmantas, vis į mus skersakiodamas, su čekiu nurūko ton pusėn, kur nei

alinių, nei ciceriškų garsenybių nesimatė. Labai nedraugiškas!

O kas naujo "Chicagos paviete"? Well, let's see... Aha! Jei Vyt. Kasniūnas iki juozapinių nepasigauso Br. Šoto, tai bandysime pasidalinti mintimis ir su juo, jau 20 metų Lietuvą šokių saviems primenantį ir ja svetimuosius sudominantį, neseniai "Mūsų Šokių" knygą išleidusį. Visi pekliško-raugo prigėrę, ir žurnalistai, ir repertuarininkai!

J. Grabauskas

Lietuvių Operos giesmė partizanams ir kankiniams

Man labai patinka žurn. Br. Railos straipsniai Dirvoje, kuriuose jis taip ryškiai iškelia vadinamosios "trečiosios jėgos" menkystę, kuriai kai kas iš jaunosios kartos publicistų norėjo priduoti rimtą dėmesį.

Žmogui romantikui, visgi, norisi grįžti į netolimą praeitį -- tik į 1962 metų pavasarį. Tada Chicagoje buvo plačiai pasklidusios kalbos, kad vad. "trečioji jėga" jau pavilijo iškilnuosius mūsų muzikus, solistus ir net patį operos chorą. Esa, į Lietuvą važiuos koncertuoti trys iškilūs solistai, vienas žymus muzikas ir net, galimas daiktas, kad į Lietuvą būsianti nuvežta ir "Aida". Girdint tokius gandus, kiekvienas lietuvių patriotas jaudinosi, kad su šiomis menininkų išvykomis į okupuotą kraštą bus palaužtas vieningas lietuvių laisvės frontas, esąs Vakaruose.

Praėjusią vasarą teko asmeniškai išsikalbėti su vienu iš pakviestųjų solistų. "Labai norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą, padainuoti broliams lietuviams, kurių tarpe yra tiek daug, nors dabar tylinčių, bet labai gerų patriotų. Norėčiau jiems parodyti tai, ką mes Vakaruose pasiekėme dainos srityje. Bet kuo aš esu tikras, kokiusėjimus mano vardu gali padaryti kompartija..."

Remiantis panašiu nusistatymu, kvietimas, kiek žinoma, buvo atmestas. Juoba, kai Brooklynas Darbininkas išsifravo ir viešai paskelbė dar vieną dalyką -- kad A. Šalčiaus kvietimai buvo siuntinėjami visai be Valstybės Departamento žinios.

Lietuvių operos vadovybė, rodos, net į jokių pasitarimų nesileido. Visiškai ignoravo susitikimo datas ir vietas su Lietuvos okupanto agentais. O Lietuvių operos egzistencija Chicagoje tuo metu kaip tik buvo susvyravusi, nes seselės kazimierietės tomis pavojingomis vilionių dienomis kietai atsakė salę numatytiems "Cavallerios Rusticanos" ir "Pajacų" spektakliams. Nors ir savųjų ižesti, operos kolektyvo nariai ir tvirta jų vadovybė nesusvyravo, bet pasiliko ištikimai stovėti Lietu-

vos laisvės fronto avangarde. Dabar vėl, šį rudinį spaudoje buvo paskelbta žinia, kad Lietuvių opera rengiasi iškilmingai atžymėti Lietuvos okupacijos 25 metų sukaktį. Kai kas tą žinią suprato labai kontraversiškai: esą, koks čia gali būti iškilmingas minėjimas liūdnos okupacijos sukakties...

Aną dieną šiuo klausimu teko plačiau išsikalbėti su Lietuvių operos v-bos pirm. Vyt. Radžium, valdybos nariais ir operos režisierium akt. K. Oželiu. Jų atsakymas buvo nelauktai malonus ir didžiai patriotiškas.

Šalia operų, Lietuvių operos kolektyvas, savo meninėje vadovybėje turėdamas tokį reto talento asmenį, kaip muz. A. Kučioną, keletą neeilinio mąsto solistų, kurie šiuo metu yra pačiame pajėgume, sumanė surasti kokią nors pasaulinio mąsto muzikinį kūrinių, kuriam įveikti reikia neeilinių jėgų ir didelio pasiruošimo. Tokiu kūriniu ir pasirinktas Verdi "Requiem", dėl savo monumentalumo ir muzikinio sunkumo retai kam girdėtas.

Kiekvienam patriotui lietuviui nepaprastai miela, kad šio didelio kūrinio išpildymą koncertą, kuris įvyks 1965 metais Chicagoje, Lietuvių opera dedikus herojiškiems Lietuvos partizanams ir visiems kankiniams, paguldžiusiems ir dabar tebeguldantiems galvas ant Lietuvos laisvės aukuro. Tai bus viena iš didžiausių ir muzikiniai intelektualiausių švenčių Chicagoje, skirta ne kam kitam, o Lietuvos partizanams ir kankiniams.

Apie šį įvykį spaudoje dar bus daug rašoma. Ši šventė kartu liudys ir šviesią žinią, kad Lietuvos laisvės fronte Vakaruose ištikimai stovi ir iškilieji menininkai, mūsų šaunieji meno kolektyvai ir visa, su mažomis išimtimis, išeivija. Šis koncertas tai bus mūsų visų širdžių giesmė mūsų tautos herojams.

O dabar visų akys krypta į "Pajacų" ir "Cavallerios Rusticanos" spektaklius. Žinia, bi-lietai jau artėja prie pabaigos. Salės bus pilnos. Visus vilioja ne tik operinis menas, bet ir pagarba tam kolektyvui -- Lietuvių operai, kuris be intrygų, vien tik didelio susiklausymo ir darbo nuotaikos vedinas, sugeba padaryti nuostabius darbus. Štai dėl ko ir laikosi Lietuvių opera išeivijoje, štai dėl ko ir vadinamoji "trečioji jėga" yra tikmenkystė prieš šį dvasios mižiną.

Vl. Ramojus

Skaityk ir platink
DIRVĄ

The Most Beautiful Show in the World
SHIPSTADS & JOHNSON
ICE FOLLIES OF '63
Limited Engagement - 11 Days Only!
MARCH 12 thru MARCH 24
EVENINGS: Mon. thru Fri. 8:30 PM
SAT. 1:00 PM - 5:00 PM - 9:00 PM
SUNDAYS: 2:00 PM - 6:00 PM
PRICES
\$4.00 - \$3.50 - \$3.00 - \$2.00
Children (under 12) Half Price
Sat. Mat. 5 PM Only March 16 & 23
No Shows - March 20 & 21

ISIGYKITE GERAS VIETAS DABAR!

Bilietai gaunami užsakant paštu ar asmeniškai
Cleveland Arena, 3700 Euclid Ave., Cleveland 15.
Richman's, 736 Euclid Ave., Cleveland 14.

DABAR TURITE PIRMENYBĘ. Geriausiems bilietams įgyti, prijunkite čekį ar pašto perlaidą ir sau adresuotą voką.

CLEVELAND ARENA • MAR 12 thru MAR 24

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kuria SSSR dalį. Licensed by Vneshepoilzorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Viausios mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perant kūr. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 81 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N.W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue Tel. 233-8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 2-0440
- YONKERS, N. Y., 235 Neppenhaw Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS
LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, 5. Halsted & 18th Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginal, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Paštu: V. Greblūnas, 6941 So. Washtenaw Ave.,
Chicago 29, Ill.
Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

IRGI RINKIMAI!

Sovietų vyksta "respublikinių parlamentų rinkimai". Daugumoje imperijos dalių rinkiminės apeigos jau atliktos. Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje joms paskirta kovo 17 diena.

Kaip visada, taip ir šmet netrūksta paskaitų apie "buržuazinės demokratijos" ydas, apie jų rinkimų apgaulingumą ir apie sovietinių rinkimų tobulumą. Laiškais ir net telefonais pranešimai apie tas tobulumas srovėmis teka ir į Ameriką, bent jau į lietuvių kalba čia leidžiamuosius Lietuvos kvailingajados gyrimo organus. Organai skelbia tuos pranešimus ir iš savo pusės jiems antrininkauja, per padidinamus stiklus rodydami Amerikos rinkiminės sistemos ydas. Aišku, Amerikoje jokios demokratijos, anot jų, nėra, o yra tik tenai, "darbo žmonių rojuje".

Kadangi Amerikos rinkimų sistema (kaip ir visos rinkimų sistemos) tikrai nėra be ydų, o apie sovietinius rinkimus daugelis čia tėra girdėję tik iš oficialių pranešimų, kad ten "parlamentai" išrenkami 99.95 ar 99.97% balsų dauguma, tai tiems "palaimintiems, kurie tiki" gal ir atrodo, kad nėra geresnės demokratijos už bolševikinę.

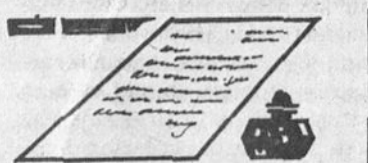
Kitoje vietoje šiandien dedame pasakojimą, kaip išėjo vienam sovietų pareigūnui su tais sovietinės "demokratijos" aiškinimais. Švedų studentai suprato, koki ten "parlamentų rinkimai" vyksta. Su tuo išsiaiškinimu susipažinti įdomu, ir būtų net linksma, jei ne tas faktas, kad štai ateinantį sekmadienį, kovo 17, ir Lietuvoje taip renkamas "parlamentas"...

Koki tai "rinkimai", rodo faktas, kad čia, Amerikoje, dvi savaitės prieš "rinkimus" jau turėjome pilną visų būsimų "Lietuvos parlamento" 290 deputatų sąrašą: pavardės, vardai, "tėvavardžiai", užsiėmimas, o daugelio biografijos ir fotografijos. Ir nėra prasmės net lažybų eiti, nes tai absoliučiai tikra, kad visi tie ir tik tie bus "išrinkti".

O vis dėlto tenai vyksta pašėlusio "rinkiminio agitacija" ir kovo 17 bus atliekamos visos rinkimų apeigos, su vokais, urnomis, uždangomis (slaptai balsuoti) ir tt. Būtų galima tą vadinti komedija, bet kad neįdomi ta komedija, kadangi atomazga žinoma iš anksto. Vienintelis plotelis spėliojimams tėra: keli šimtadaliai nuošimčio bus nutarta užrašyti kaip neįsąmonę, ir keli šimtadaliai nuošimčio, kurie bus užrašyti balsavę, visgi bus pripažinti balsavę "negerai"...

(yr)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

APIE TREČIĄJĄ FRONTĄ

Dėl Metmenų žurnale patalpinto V. Kv. straipsnio apie trečią frontą dabar Dirvoje rašo straipsnius gerb. Bronys Raila. Raila yra susirūpinęs, kad straipsnis neteisingai išvystytas, kad trečias frontas yra joks frontas, o tik nesupratimų ir gal net blogos valios padarinys. Jis dokumentuoja asmeniškai patirtim iš praeities. Savo neprilygiamu spalvingumu jis vaizdžiai nupiešia komunistinius užkulius ir pinkles praeityje.

Gal būtų, Metmenų autorius ir bus suklydęs. Tačiau tenka atminti, kad dabar kiti laikai ir kitos sąlygos. Praėjus įvykiams visuomet juos lengviau įvertinti ir suprasti, negu jiems besivystant. Juk tas pats buvo ir praeities laikais, apie kuriuos Raila rašo.

Metmenų autorius stengėsi (gal ir iš labai riboto stebėjimo bokštelio) išvystyti dabartį. Beje, ji šiandien yra kitokia negu praeityje. Šiandien siuntiniai pasiekia Lietuvą ir žmonės atvyksta iš ten Ameriką bei vienas kitas iš pabėgėlių aplanko Lietuvą. Po piežius aną dieną priėmė Chruščiovo dukterį ir jos vyrą...

Yra gera priminti praeities pamokas. Tačiau mes turime kartu žvelgti į ateitį. V. Kv. straipsnis buvo toks bandymas. Tikliu, kad dėmesys neturėtų susikoncentruoti dėl to straipsnio minčių, bet dėl pačios esmės: kaip laikytis dabar pavergtos Lietuvos atveju. Svarbu, kad jaunimas šiais reikalais gyvai domisi. Teužsimėgza nuoširdus dialogas, tarp susidomėjusių, o tai ir bus mūsų tikrasis trečiasis

Sovietų ambasados pareigūnas Stockholm, pasisūlęs ar pakviestas, atvyko į švedų studentų susirinkimą ir užsimojo išaiškinti jiems, kad vienintelė pasaulio tikra demokratija esanti tik sovietinėj santvarkoj. Koki, girdi, čia pas jus rinkimai: kapitalistų partijų vadai laiko monopolizavę kandidatų siūlymą ir liaudis gali balsuoti tik už tuos, kuriuos jie pasiūlo. Nors ir galima pasirinkti, bet koks gi, esą, liaudžiai skirtumas, tas ar tas kapitalistas valdys. Socialistai? Tai tik tu pačių kapitalistų tarnai ir pataikūnai, kurie liaudį tik suvedžioja, atitraukdami jos dėmesį ir balsus nuo tikrųjų jos interesų gynėjų. Kas kita, sako, pas mus. Ten pati liaudis, patys darbo žmonės pasiūlo savo kandidatus ir juos išrenka. Taigi tik pas mus tikra liaudies valdžia, tikra demokratija.

Švedai studentai ne nuo mėnulio nukritę. Jie šį tą žino ir kas dedasi anapus Baltijos. Bet jie mandagūs, svečio neužsipulė, tik ėmė po truputį jį klausinėti. Kaip gandas skelbia, išėjo maždaug tokio turinio klausimų atsakymų žaidimėlis:

-- Teisybė, pas mus daug partijų, ir jos visos turi po kandidatų siūlymo "monopolį". Bet ir pas jus yra partija, ir tik viena, tai ar ji neturi kandidatų siūlymo monopolio?

-- Mūsų partija yra komunistų partija, o tai liaudies darbo žmonių partija, ji yra pati liaudis!

-- O kiek narių toj partijoje? -- Tai didžiausia partija pasauly, narių jau apie 10 milijonų! -- Bet tai tik apie 5% visų jū su gyventojų...

-- Tas teisybė, nes mes į partiją priimam tik pačius geriausius ir patikimiausius.

-- Tai argi jūs tenai nepasitikit visais darbo žmonėmis, visa liaudim?

-- Mes tikrai pasitikim ir štai jums įrodymas pačiame demokratijos įgyvendinime. Pavyzdžiui, mūsų šlovingoji komunistų partija nepasisavina sau kandidatų į parlamentą siūlymo monopolio, kaip tai daro buržuazinės partijos. Pas mus kandidatus siūlo ne partija, o kaip sakiau, pati liaudis, patys darbo žmonės: susirenka ir pasiūlo geriausius iš geriausių.

-- Visa liaudis susirenka ir sutaria pasiūlyti šimtus ar tūkstančius kandidatų?

-- Atsiprašau, bet manau, kad čia jūs juokaujat. Žinoma, didžiosios Sovietų Sąjungos liaudis negali susirinkti į vieną salę. Matot, mes kiekvieniems rinkimams teritorijas dalinam į rinkimų apygardas taip, kad kiekvienoj apygardoje užtektų išrinkti tik vieną deputatą. Tai ir kandidatų susirinkimuose nereikia siūlyti šimtais, o pakanka netgi vieno.

-- O kokio didumo tos apygardos?

-- Sąjunginiam sovietui, pavyzdžiui, viena apygarda apie 300,000 gyventojų, o respublikai

frontas, kur skirtingos nuomonės gal ras vertingas sintezes bei gaires veiklai.

Saulius Šimoliūnas
New York

"Tikroji demokratija"

niams -- po 15 ar 10 tūkstančių. -- Tai ir apygardos visa liaudis visgi, turbūt, negali susirinkti į kandidatų siūlymo susirinkimą?

-- Žinoma, ne. Ir nereikia, Susirinkimų gali būti daug, kiekviena fabrike, kiekviena kolchoze ar sovchoze, arba universitete, arba organizacijos skyriuje, pavyzdžiui, profsąjungos skyriuje. Kai kur, pavyzdžiui, vienos mokyklos mokytojai ima ir sumano pasiūlyti kandidatą, ir tą jie gali padaryti ten pat mokykloje, mokytojų kambary. Arba kokios dirbtuvės darbininkai, pietų pertraukos metu sueina ir nutaria, ką pasiūlyti. Pas mus nėra jokių suvaržymų.

-- Kiek žmonių paprastai dalyvauja tokiam susirinkime?

-- Tas priklauso nuo kolektyvo didumo. Būna ir tūkstantis, būna keli šimtai, bet tas nesvarbu: ir kelios dešimtys, ar kelio ilika gali susirinkti ir pasiūlyti. Tikrai nėra jokių suvaržymų.

-- Kiek susirinkimų turi įvykti apygardoje, kad kandidatai būtų liaudies pasiūlyti?

-- Nesvarbu, kiek tik nori.

-- Ar neatsitinka, kad niekas nenori siūlyti kandidatų ir apygardoje neįvyksta nei vieno tokio susirinkimo?

-- Nėe... Taip neatsitinka. Pas mus žmonės sąmoningi. Paskaitytai laikraščiuose pamatysit, kad toj apygardoje esti net po du ir tris susirinkimus.

-- O kiek gi fabrikų, įmonių, įstaigų, mokyklų, kolchozų gali būti vienoj apygardoje?

-- Įvairiai. Miesto apygardoje gali pasitaikyti viena kita įmonė su tūkstantiniais kolektyvais, bet gali būti ir daug smulkių kolektyvų. Kaimo rajonuose respublikinių rinkimų apygardoje gali būti apie 20 kolchozų ir dar apie tiek pat ar daugiau kitokių kolektyvų?

-- Tokiu atveju, kai apygardoj yra, sakysim, keturios dešimtys įmonių ar kolchozų, o įvyksta tik vienas, du ar trys susirinkimai kandidatams siūlyti, ar tai reiškia, kad dauguma yra nesąmoningai ir rinkimais nesiinteresuoja?

-- O, ne, ne, ne! Visi labai interesuojasi, ir kai tik išgirsta, kad viename susirinkime jau pasiūlytas geras kandidatas, tai visi patenkinti ir kitų susirinkimų jau nebereikia.

-- Bet gi sakėte, kad kai kur įvyksta ir po daugiau susirinkimų. Ar tai reiškia, kad antrojo ar trečiojo susirinkimo dalyviai renkasi todėl, kad nepatenkinti pirmojo pasiūlytu kandidatu?

-- Nėnemanau. Man rodos, kad du ar trys susirinkimai įvyksta vienu metu, ir kai susirinkimas šaukiamas, šaukėjai dar nežino kitų pasiūlymo.

-- O jeigu žino, tai tada jau nebešaukia?

-- Klausykite. Jeigu jau yra pasiūlytas geriausias iš geriausių, tai koks gi reikalas gaišinti laiką siūlymų pakartojimui? -- Tai manot, kad jeigu viename susirinkime yra pasiūlytas kandidatas, tai niekas kitas nebeneri siūlyti kito kandidato?

-- Liaudis nekovoja pati su savim. Jeigu viena liaudies dalis padarė pasiūlymą, tai jis geras visiems.

-- O kaip atsitinka, kai vienu metu, bet skirtingose vietose įvyksta toki susirinkimai ir kiekvienam susirinkimui pats geriausias kandidatas atrodo vis kitas asmuo?

-- Or štai ir pasirodo jūsų galvojimas, susiformavęs buržuazinėje santvarkoje! Pas mus, kur liaudis sąmoninga, tokių dalykų neatsitinka. Susirinkimas, prieš siūlydamas kandidatą, turi išsiaiškinti, kas yra geriausias. Ogi negali būti du ar trys geriausi.

-- Tad kaip jie tą išsiaiškina? -- Labai paprastai. Tam yra visų rūpintoja, globėja ir motina didžioji komunistų partija. Partijos centro komitetas rūpinasi ir galvoja ir jis žino, kas yra geras kandidatas. Jis tam yra, kad abejojantiems pasakyti, kas yra geriausias.

-- Reiškia partijos komitetas siūlytojams pasako, ką jie turi siūlyti? -- Čia vėl klystate. Sakote "ką jie turi siūlyti". Pas mus, socialistinė, komunistinė visuomenė nėra klausimu, turi ar neturi siūlyti. Pas mus garbė padaryti tai, ką partija laiko esantį imtiną.

-- O vis dėlto jeigu taip atsitiktų, kad keli susirinkimai, per kokią nors klaidą, nesužinoję laiku partijos patarimo, imtų ir pasiūlyti kiekvienas kitą kandidatą, -- ar tada visi tie kandidatai būtų balsavimo kortelėse ir liaudis galėtų išrinkti iš jų, kurį nori, tai yra, kuris daugiau balsų gaus?

-- Atsiprašau, turiu pakartoti, kad pas mus, beklasinių visuomenė, kur panaikintas žmonių vienas kito išnaudojimas, liaudis nekovoja pati prieš save, todėl negali būti rinkimuose nei dramblių, nei asilų lenktynių. Liaudžiai turi būti duotas užtikrinimas, kad jos deputatai būtų išrinkti geriausi, o geriausiais gali būti tik vienas, ne keli. Pasiūlyti kandidatai turi būti įregistruoti vyriausioj rinkimų komisijoje. Ji negali vienoj apygardoje registruoti kelių kandidatų. Įregistruojamas tik vienas kandidatas kiekvienai apygardai, tas, kuris tikrai yra geriausias.

-- Tas, kurį pasirinko partijos komitetas?

-- Suprantama. (Klausytojų tarpe girdėti kas panašu į sunkiai sutrądomą nusikvatojimą) -- Gerai. Kandidatai jau įregistruoti. Kas toliau?

-- Tada vyksta svarbiausias liaudies valios pareiškimo aktas -- rinkimai. Visi darbo žmonės -- o kitokių socialistinė visuomenė nėra, išskyrus veltėdžius, spekuliantus, tamsybininkus ir kitas kapitalistinių laikų atgyvenas -- taigi, visi darbo žmonės turi aukščiausią pilietinę teisę ir partiotinę pareigą paduoti savo balsus už įregistruotus kandidatus.

-- Kiek tų balsų reikia, kad geriausias būtų išrinktas?

-- Ne mažiau kaip pusė visų turinčių balso teisę.

-- O jei tiek nebūtų?

-- Tada rinkimai turėtų būti pakartoti. Bet jums turėtų būti žinoma, kad mūsų liaudis labai sąmoninga, pareiginga ir balsuoja visada apie 99%.

-- Tas gana aišku. Bet kas to-

liau? Kiek laiko taip išrinkti parlamentai posėdžiauja? Išstisus metus, ar aštuonis mėnesius, ar pusmetį?

-- Ne, pas mus parlamentas ne profesija. Jie susirenka kartą per metus dviem trim dienom, o sąjunginis sovietas kartais savaitėi, ir viskas atlikta. Kaikada dar esti sušaukiamas porai posėdžių antrą kartą per metus. Deputatai dirba savo kasdieninį darbą neatitardami nuo savo liaudies.

-- Betgi kaip tai įmanoma: leisti įstatymus tokiai didelei valstybei taip greit! Kaip gi jie spėja apsvarstyti, prirengti projektus?

-- Čia, dovanokit, ir vėl kalbat nuo buržuazinės santvarkos platformos. Įstatymams parengti yra vyriausybė, yra sudarytos komisijos, yra partijos centro komiteto politbiuras, dabar net du politbiurai -- ten viską apgalvoja ir priuoa.

-- O jeigu parlamentas nesutinka su tuo, kas vyriausybės ir politbiuro sugalvota?

-- Mūsų socialistinė visuomenė neišsivaizduoja tokia galimybė.

-- Ir tą jūs vadinat tikra demokratija?

-- Mes tai vadinam centralizuota demokratija ir tai vienintelė pasaulyje nesupuvusi demokratija (Studentai: ar melas yra tiesa?). Jūs manęs nenorit suprast.

-- Jeigu demokratija liaudies valdžia, tai ką ir kaip pas jus liaudis valdo?

-- Jūs mane blogai suprantat... Liaudis yra liaudis. Liaudis -- darbo žmonės. Darbo žmonių avangardas -- partija. Partijos avangardas -- centro komitetas. Centro komiteto avangardas -- politbiuras. Politbiuro avangardas -- pats šlovingas draugas Nikita Sergejevičius Chruščiovas, kuris išgelbėjo mus nuo Stalino asmenybės kulto. Štai kur tikrosios demokratijos paslaptis...

Studentai nebandagūs. Ūžia, juokiasi ir skirstosi. Ambasados pareigūnas traukiasi nuo estrados šnibždėdamas pats sau: -- Kapitalistų išperos!

Minės 40 metų advokatūros sukaktį

Šią vasarą, birželio mėnesį, advokatas Jonas Bagdžiūnas Borden minės 40 metų advokatūros sukaktuvę. Po trijų metų intensyvių studijų, 1923 metais baigė DePaul Universiteto teisių skyrių su teisių bakaluro laipsniu. Tai buvo apvainikavimas jo pasišventimo ir pastangų pagerinti savo ir savo šeimos gyvenimo sąlygas ateityje ir sėkmingiau pasitarnauti savo tautai. Sėkmingai išlaikė visus privalomus Illinois valstijos egzaminus. Nepatenkintas vien tik bakaluro laipsniu, tęsė mokslą dar vienus metus ir įgijo teisių magistro laipsnį. Netrukus Cook apskrities prokuroras Robert E. Crowe, norėdamas lietuvių pagerbti, paskyrė jį savo padėjėju, kurio pareigas ėjo trejetą metų. Privatai praktikai nuolat didėję, prokuroro padėjėjo pareigas apleido. Tarp kitų daugelio įvairių bylų, jis su advokatu a.a. Antanu Oliu sėkmingai vedė bylą prieš komunistus už triukšmavimą SLA seime Chicagoje 1932 metais. Jis su a.a. Antanu Oliu sėkmingai apgynė SLA nuo komunistų pasikėsinimo užgrobti dalį SLA turto.

Advokatas Bagdžiūnas dabar yra išėjęs į pensiją ir gyvena su savo žmona Elena nuosavame 80 akrų ūkyje netoli nuo Chicago, prie miestelio vadinamo Matteson. Praeitų metų rugpjūčio 30 dieną atšventė 80 metų amžiaus sukaktį. Jis skaito didžiumą lietuviškų laikraščių ir stebi jauniosios kartos darbuotį ir pastangas išlaisvinti Lietuvą iš komunistų jungo. Kada 1918 metais Lietuva pasiskelbė nepriklausoma advokatas Bagdžiūnas sumanė ir su pagalba senos kartos patriotiniai nusiteikusių lietuvių nuliūdinti Lietuvos Laisvės Varpą, kurį vežiodamas po lietuvių kolonijas ir juomi skandindamas surinko Lietuvai per \$10,000. Iš tos sumos pasiuntė \$8,000 Lietuvos atstovams Paryžiuje, Balučiui ir A. Voldemarui, o likusius per \$2,000 perdavė Lietuvos atstovui Jonui Vileišiui, jam būnant Chicagoje, kartu su Lietuvos Laisvės Varpu ir su juo surištu turtu, Laisvės Varpas buvo

Adv. Jonas Bagdžiūnas Borden

nuvežtas į Lietuvą ir įkeltas į Karo Muziejaus bokštą su didėlėmis iškilmėmis. Kur jis šiandien yra?

Už ilgametinį pasidarbavimą Lietuvai, Lietuvos valdžia apdovanojo advokatą Bagdžiūną aukšto laipsnio Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto ordinu. (k)

Your Savings EARN

4 1/2%
Anticipated Rate

• 813 EAST 185TH STREET
• 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE
• 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanouskas, Pres.

AKADEMINIS GYVENIMAS

AKADEMINIS JAUNIMAS PASISAKO GYVYBINIAIS LIETUVYBĖS KLAUSIMAIS (2)

Stud. S. Makaitytė, Korpi Neo-Lithuania (Jos pasisakymas spausdinamas ištiesai)

Į man skirtą temą "Ar lietuvių akademinis jaunimas domisi mūsų mokslo ir meno apraiškų ir rengiasi įtaką kūrinybių darbą įsijungti" galima atsakyti "taip" ir "ne". Prieš pradėdama noriu pabrėžti, kad aš atsakau ne už visus studentus, bet tik už save, nors norėčiau tikėti, kad yra studentų, kurie su manimi sutiktų.

Pirma kalbėsiu apie meną, o paskui apie mokslą, nes, mano nuomone, mokslas ir menas turi visai skirtingus tikslus. Menas dalinamas į du žanrus: liaudies ir kūrybinį. Liaudies menas yra kultūros reiškiny; mes galime juo didžiulius tik dėl to, kad jis yra lietuviškas. Kaip galima žiūrėti į audinius ar medžio drožinius, į tautinius šokus, ar klausyti liaudies dainų, ir neprisiimti, kad Lietuva yra tauta su savo papročiais, su savo skoniu? Liaudies pasakose, legendose, patarlėse, dainose yra sudėta mūsų tautos istorija: vargai džiaugsmas, norai; vienu žodžiu, ne valdžios, ne politikos, bet žmonių gyvenimo istorija. Manau, kad ne tik studentai, bet ir vyresnieji, kartais per mažai vertina ir nesupranta mūsų tautosakos gilią reikšmę ir grožį. Išlaikyti senas organizacijas, pergyventi savo jaunystę, ar kalbėti apie dabar neegzistuojančias ar pasikeitusias problemas, bet

susipažinti ir suprasti lietuvių būdą, užjausti visą tautą. Aš nematau, kad kas nors čia prisipažintų, kad jis nevertina liaudies meno. Tik norėčiau paklausti: kodėl daugelis mano, kad liaudies pasakos yra tik vaikams, ir kodėl yra tiek daug plokštelių, pardavinėjamų net tarp svetimtaučių, kuriose solistai ir chorai traukia mūsų liaudies dainas, kaip šlagerį?

Vieną žodžiu, mes mėginame duoti mūsų tautinėm apraiškoms visapusiškumą, kuris joms netinka, o iš kūrybinio meno, kurį mes privalom apspręsti pasauliniais standartais, atimam tą visapusiškumą ir susiaurinam menininko pasaulėžiūrą. Rašytojas, poetas, menininkas pirmą turį pareigą žmonijai, o tik paskui, jeigu iš viso, tautai. Menas yra pasireiškimas gilaus supratimo; menininkas duoda žmogui progą susipažinti su pasauliu, kurio mes kitaip nematytume, viduriniu ar medžiaginiu. Menas turina žmogaus sielą, taip kaip mokslas lavina jo protą. Dėl to mes negalime girti lietuvių menininkus tik dėl lietuviybės ir bijotis palyginimų su svetimtaučių menininkais. Nėgana būti ku nors tik tarp lietuvių; per lengva tarp jų atsiekti vardą. Su žemais standartais mes nepadedam menininkui, kaip daug kas klaidinai galvoja. Mes tik sustabdom jo augimą ir, gal būt, galimybę jo atsiekimui tikrai vertingo darbo. Mes ir sau nepadėtume, nes parodytume pasauliui, kad lietu-

viai ne tik neturi labai daug pasaulinės vertės menininkų, bet kad ir patys nelabai nusimano apie meną.

Kaikuriuos atvejais, man atrodo, būtų daug vertingiau, jei lietuvių skirtų premijas ne tiems lietuvių menininkams, kurie kokią lietuvišką konkursą atsieki pirmenybę, bet tiems, kurie atsieki daugiausiai naudos Lietuvai, pasireiškdami tarp amerikiečių. Šitokios premijos ugdytų lietuvių individą, aukštinų jo atsiekimus, ir kartu pakeltų lietuvių tautos vardą.

Dabar prieikiu prie mokslo. Mokslo tikslas yra išlavinti žmogaus protą, kad jis įgytų didesnę supratimą apie klausimus liečiančius jį ir dabartinį pasaulį; kad jis išmokyti galvoti, tai yra, nedarytų pirmą išvadą ir mėgintų paskui kaip nors jas išaiškinti, bet pirmą domėtusi paaiškinimais ir tada padarytų išvadą. Žinoma, svarbu įsigyti specialybę, bet čia ne viskas. Diplomas nėra, pirmoji vietoj, kelias į aukštesnį atlyginimą, bet jis turėtų būti ženklas, kad esi ne tik mokytojas, bet ir galvojas žmogus. Galia, kad ši mintis taip dažnai pamirštama.

Taigi, lietuvių studento pareiga yra būti mokyto žmogui pilna to žodžio prasme. Jis turi eiti kartu su gyvenimu ir neatsilikti nuo savo amerikiečių kolegų. Pirmoji eilė visuomet žmogus, o tik po to tautybė, nes be žmogaus, kas iš tautos? Senesnioji karta labai bijo, kad jaunėnėji praras savo lietuviškumą, atsiskirs nuo jų. Manau, kad ta baimė visai be pagrindo. Mes tik negalime atsakyti savo praeities; toks daktas visai neįmanomas. Noriu tik priminti, kad tuo pačiu, mes negalime vien tik praeitimi gyventi.

Lietuviškumo klausimu jaunėnėnios kartos problemos yra daug sunkesnės, nei senesnėsios. Esate lietuviai, kurių gyvenimas buvo pradėtas ir pastatytas Lietuvoj; mes esame lietu-

VIRŠUJE: New Yorko tautinių šokių grupės dalis šokėjų. Grupę vadovauja J. Matulaitienė. Vyt. Maželio nuotrauka

viai, kurią savo gyvenimą Amerikoje. Jūsų pareiga buvo uždirbti duoną savo šeimoms ir supažindinti savo vaikus su Lietuva, kad ir jie ją mylėtų. Mūsų pareigos yra visai skirtingos, daug didesnės; mūsų akiratis turi būti daug platesnis, ir pasirodo, mes negalime būti patenkinti tuo, ką mes dabar turime, nes mes matom, kad mes dar ne labai daug turim. Mes turime mokytis ir siekti daugiau, nei tai yra jūsų rūpesčiu: mes turime būti vertais ne vien tik savo lietuviškos aplinkos, bet savo intelektu kilti aukščiau gyvenamos aplinkos.

Jeigu stengiamiesi tokius norus atsiekti, jeigu bendradarbiau dami su svetimtaučiais, neužmirštame, kad esame lietuviai, žinome ir nebijome prisipažinti, kad mes lietuviai -- aš nežinau, ką mes dar daugiau galime padaryti.

Po šių keturių studentų-čių pasisakymų, diskusijų dėl laiko stokos nebuvo. Svečias iš Chicago inž. J. Jurekūnas džiaugiasi, kad Bostono akademinis jaunimas domisi lietuviškom problemom ir bendrai su senesniaisiais stengiasi tas problemas spręsti. Jis taip pat kvietė susirinkusius nusiminti, kad jaunimas mėgsta pakritikuoti senesnius. Juk ir mes buvom jauni ir dažnai kritikavom už save vyresnius. Ten, kur yra kritika, ten yra ir pažanga. Tik vieni iš kitų klaidų pasimokę, galime kurti geresnę ateitį. Jei jaunimas ateina pas vyresnius su savo mintimis, yra geras ženklas, tik turime mokėti vieni kitus suprasti.

Pabaigai stud. Griauzdė atliko meninę programą, paskambindamas porą dalykėlių.

Studentų pasisakymai lietuviybės klausimu Bostono lietuvių tarpe rado didelio atgarsio, todėl nenuostabu, kad Tautinės Sgos namai tą vakarą buvo pilni jaunimo ir vyresniųjų.

(pm)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Chicago neolitanai minėjo Vasario 16

Kovo 3 d. L.S.T. Korpi Neo-Lithuania, Chicagoje, Pakšto salėje, minėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukaktį.

Minėjimą atidarė korporacijos Chicago padalinio pirmininkas Rimas Mulokas. Po Lietuvos Himno, vienos minutės susikaupimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Korporacijos vyriausios valdybos pirmininkas Vaclovas Mažeika priminė susirinkusiems apie mūsų tautos didžiulius: Basanavičių ir Smetoną.

Pagrindinę minėjimo paskaitą skaitė garbės filisteris Antanas Kalvaitis, kuri susirinkusių buvo išklausa giliu susikaupimu.

Oficialioji minėjimo dalis užbaigta pirmininko Muloko padėka ir studentų himnu Gaudeamus.

Po trumpos pertraukos sekė gyva ir turtinga, grynai savo jėgomis išpildyta garbės filisterės Genės Modestavičienės vadovybėje paruošta, meninė programa.

Algis Saulius ėjo ceremonijų meisterio pareigas.

Ramunė Jurkūnaitė su giliu įsijautimu padėkdamo Putino "Tėvų šali". Kristina Sabaliauskaitė paskaitė referatuką, kaip jaunuolė įsivaizduoja Lietuvą. Romas Stakauskas, kurio valdybinius gabumus daugelis atsimename iš jo dalyvavimo Pukelevičiūtės "Aukso žąsyje", paskaitė Kudirkos atsivertimą.

Julijos Gepnerytės, Reginos Česaitės, Kristinos Sabaliauskaitės ir Elvyros Kavaliūnaitės kvartetas, Algirdui Modestavičiui akordeonu palydint, padainavo keletą dainėlių.

Graziņa Sirutytė, drauge su Algirdu Modestavičium, Arvydui Poderiui palydint akordeonu pašoko solo tautinį šokį, žiūrovų labai šiltai sutiktą.

Užbaigai Ramunė Jurkūnaitė, Jurgita Staniulytė, Jūra Staniulytė, Regina Kavaliūnaitė, Julija Gepnerytė, Regina Česaitė, Kristina Sabaliauskaitė ir Elvyra Kavaliūnaitė puošniuose tautiniuose rūbuose, netik pačios žavios pademonstravo mūsų tautinių šokių grožį, bet taip sudarė puikų foną solo šokusiai Graziškai Sirutytei.

Minėjimas praėjo labai gyvai, pakilioje nuotaikoje ir savo jėgomis atlikta meninė programa visus netik maloniai nuteikė, bet taip pat parodė, kad mes savųjų tarpe turime gerų režisierių, aktorių, šokėjų, kurių tik gal dėl savo kuklumo, ligi šiol nesugebėjome parodyti.

V.A. Račkaskas

NEW YORKO AKADEMIKŲ
SKAUČIŲ VEIKLA

New Yorko Lietuvių Akademikų Skaučių Draugovė kovo 2 d., priėmė finacinį raportą ir iš-

diskutavo A.S.S. ateitį New Yorko, apie New Yorko A.S.S. dalyvavimą Bostono A.S.S. ruošiamose "A.S.S. Studijų Dienose" gegužės mėnesio pradžioje. Augant akademikų skaučių skaičiui, buvo padidinta Draugovės valdyba, kad galėtų efektingiau veikti. Dabartinę valdybą sudarė: Laima Šileikytė -- pirmininkė, Lygija Babarskaitė -- kandidačių globėja ir Regina Kulytė -- A.S.D. korespondentė. Susirinkime buvo dar išrinkta Dainva Kezienė -- A.S.D. išdininkė ir Daina Botyriūtė -- sekretorė. Sueigoje buvo sudarytas planas ruošiamiems Akademikų Skautų parengimams ir sueigoms: kovo 22 d. dalyvauti Daubėno režisuojamam vaidinime New Yorko teatre.

Kovo 30 d. -- Daubėno paskaita apie teatrą Baltic Freedom House.

Balandžio 7 d. -- A.S.S. ruošia savo metinę Jaunųjų Menininkų Parodą, Apreiškimo parapijos salėje.

Po oficialios sueigos dalies buvo vaišės.

MALONUS TAUTIETI,

Atkuriant Nepriklausomą Lietuvą, jos valstybininkų ir visuomenininkų priekinėse eilėse stovėjo generolas, daktaras Vladas Nagius-Nagevičius.

Kas gi nežinojo Lietuvos Karo Muziejaus, jo rožių sodelio ir mūsų Tautos šventovės -- Nežinomo Kareivio paminklo! Kas nėra mėtęs, ar girdėjęs vėliavos nuleidimo iškilmes, palydimas mūsų Laisvės kovų invalidų skardžiais trimtų balsais.

Visa tai gen. Nagevičiaus gyvenimo kiriniai, tapę Lietuvių Tautos brangia nuosavybe.

Tačiau nedaugeliui tėra arčiau pažįstamas to kilnaus vyro gyvenimas, darbai ir jos kovos.

Kviečiame visus įsigyti p. V. Nagevičienės išleistą knygą: Vladas Nagius-Nagevičius.

V. Nagevičienė rašo: "Mano didžiausias troškimas būtų, kad kiekvieno supratusio ir Tėvynės laisvę branginančio tautiečio šeimos knygynėlyje rastųsi vietos šiam leidiniui. Jame daug istorinės medžiagos ras ir jaunoji šeimos karta".

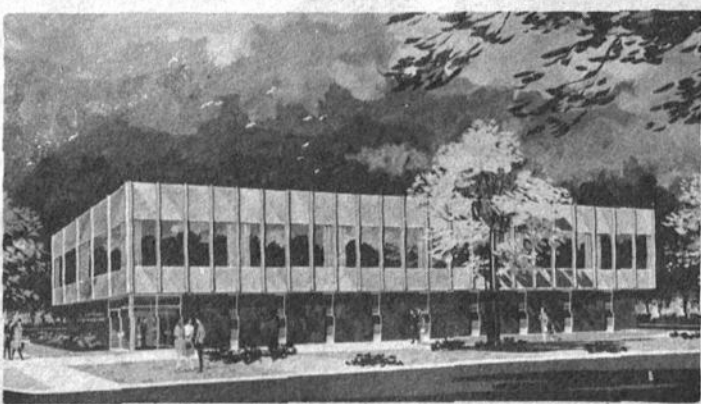
Užsakymus knygai, kartu su šešiais doleriai siųsti šiuo adresu: V. Nagevičienė, 2281 Woodmere Dr., Cleveland 6, Ohio, arba Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6390

**PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA**

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ jubiliejų.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino -- 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengias savo narius teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street
New York 1, N. Y.

AKIMIRKOS

Generacijos ir jų nugarkauliai

Charakteris yra didelis, lemtingas dalykas pavienio žmogaus gyvenime, kaip lygiai ir tautų likimui, nes tautos gi susideda iš tam tikros grupės žmonių. Charakteris -- tai žmogaus likimas, jo laimės ir nelaimės, jo tragizmo raktas. Kritikų aiškinimu, toks esąs esminis Šekspyro dramaturgijos ir jo filosofijos bruožas.

Charakteris yra laikas daugiau, negu tik temperamentas, kuris, kaip žinome, gali būti šaltas, mišrai drungnas ar karšta-košiškas. Tai tik išorinė žmogaus laikysenos pasireiškimo forma. Patį charakterį sudaro įvairūs kiti elementai, kaip žmogaus principingumas, tvirta valia, stangrumas ir pastovumas, gilus idėjinis ir emocinis tūris, ryžtingumas kietai laikytis savo įsitikinimų ir vidinio balso. Sąvokai "žmogus su charakteriu" ar be jo, man rodos, mes turime vieną atžvilgiu gan tikslų atitikmenį lietuviškai, kai kalbame apie žmogų "su nugarkauliu" ar "be nugarkaulio".

Užsimindami anąkart apie visų sankeleivių ir kai kurių liberalų minkštumą ar net aklumą sovietikos atžvilgiu, mes pravėdėme jų palyginimą su demokratiniiais socialistais (su tais "komunizmu dvynukais", kaip kartą rašė Druge tūlas "žinovas") -- ir radome galima daugiau pagirti pastarųjų charakterio principumą. Ir iš tikrųjų, tai verta dar kartą pagirti, ir specialiai už atvejus, liečiančius mūsų naujuosius "trečiafrontininkus" Amerikoje.

Galėčiau ta proga pavyzdžiui suminėti trejetą, pavieniui imant gal smulkų, bet visumos grandinėje reikšmingų ir būdingų faktų. Nes juose pasireiškė charakteris.

★

Chicagoje einanti Laisvoji Lietuva buvo vienas iš laikraščių, kuris, šalia Dirvos, Naujienų ir Keleivio, iš karto griežtai pasisakė prieš Vienybės redaktorių ir kitų ten besiburiančių "trečiafrontininkų" užmojus. Gal net smarkiau už kitus, "temperamentingiau", sangviniškai.

Viename iš paskutinių numerių (Nr. 4) "spaudos verpetų" skilty-

se Laisvoji Lietuva paliudijo, kad mūsų lietuviška visuomenė "nusišuka nuo Vienybės linijos ir jos nemėgsta". Ir čia pat pareiškė, mano nuomone, visai pagrįstą nuostabumą, kad į tai neatsižvelgiant vis dėlto "mūsų Atstovas Washington, VLIKas, LB Centro Valdyba ir ELTA tebesantykiauja su tuo laikraščiu ir siuntinėja jam savo komunikatus".

Ir čia pat L.L. rašo:

"Šnekama, kad V. Sidzikauskas primygtinai kovojo Laisvės Komitete už tai, kad būtų pakviesta Vienybės atstovė į Konsulato rengiamą kartus Laisvės Komiteto priėmimą. Tik p. K. Bieliniui pasipriešinus, nuspręsta nekviesti".

Tai be abejo tik smulkus mūsų "socialinės" kronikos įvykėlis, -- bet koks jis iškalbingas kai kuriems mūsų vadinamus politinius veiksmus sudarančių asmenų charakteriams! Ponas V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas "primygtinai kovojo" už Vienybės atstovavimą. Ši žinia niekur nebuvo paneigta, o ir iš viso, atsižvelgiant į pirmininko charakterį, ji atrodo normali. Nors oficialiai priklausas "ūkinių partijai", p. V.S. šiaip jau yra daugiausia sukęsis kažkur viduryje tarp tautininkų ir liaudininkų, gi vienu metu domėjėsis Amerikos lietuvių liberalų bendros atstovybės suorganizavimu, ir vargiai kas ginčytų, kad dalyvavimas "tremties" politikoje tebėra vienas iš jo mažiausių egzistencinių užsiėmimų. Jo nuotraukos, pareiškimai, net specialūs interviu -- dažna naujiena Vienybėje. Tad visai suprantama šitokio liberalo "primygtina kova" Vienybės prestižo naudai.

O aštuntąją dešimtį metų einąs patriotas senis, vienas iš stambiųjų lietuviškos socialdemokratijos veteranų, Kipras Bielinis matė ir rado reikalo, ir turėjo nervą, -- vadinasi, charakterį -- tokiems svečiams pasipriešinti...

★

Prieš kurį laiką ėjo Darbas, lietuvių socialistų visuomenės ir kultūros žurnalas, pa-

Bronys Raila

staraisiais jo gyvavimo metais, dėl ligos atokiau pasitraukus redaktoriui prof. J. Kaminskui-Kairiui, redaguojamas ir daugiau sia prirašomas mūsų "jaunųjų vyrų". Tarp kitko, tai buvo žurnalas, kuris vienintėlis taip piktai ir pašiepiantčiai mėgino diskredituoti liberalizmą ryšium su tuo, kad studentų Santara lyg ir ėmė protarpiais plevėsuoti su mūsų jaunųjų liberalų vėliavomis. Darbas ėjo, dargi pačių santarpių ir jų garbės filiterių raštais gausiai palaikomas, kol į jį atėjo ligot katalikiškų laikraščių bendradarbis Algimantas Šalčius su savo vulgaru prosavietiniu straipsniu apie Lietuvos "nepriklausomybę" (tarp kabučių).

Tai buvo pirmas atviras trečiafrontininkų "sąjūdžio" išėjimas į viešumą, kurį palaikė Darbo redakcijos branduolis.

Kas po to atsitiko? O gi labai dramatiška, bet trumpa ir drūta istorija.

Buvęs Darbo žurnalo redaktorių, Lietuvos socialdemokratų partijos politinis ir moralinis vadas per kelius dešimtmečius, devintąją amžiaus dešimtį įpusėjęs Nepriklausomybės Akto signataras Steponas Kairys-Kaminskas, nieko nelaukdamas paskelbė viešą tokio skandalingo straipsnio pasmerkimą ir nesuradęs bendros kalbos su naujojo redaktoriu, panaudodamas savo lemiančią įtaką žurnalo linijai ir jo leidybai -- žurnalą sustabdė.

Lietuvių socialistų sąjūdžiui užsienyje palikti ligi šiol be jokio ideologinio žurnalo, be abejo, buvo sunkus ir labai skaudus smūgis.

Ir drauge koks atšakus "spaudos laisvės", "laisvos minties" varžymas!... Ne, ne laisvės ir minties čia buvo varžymas, bet kietas ir ryžtingas pasipriešinimas chaosui, Lietuvos valstybinės ir nepriklausomybinės idėjos švarumo išlaikymas, lietuvių socialistų garbės ir Lietuvos laisvinimo linijos budrus saugojimas, greitas ir beceremoniškas besiskverbiančio kultūribolševizmo brudo išspiovimas.

Tikiuosi, dabar bus visiems aišku, kas politikoje ir ideologijoje yra charakteris, -- tasai tvirtas principingumas, tiesus nugarkaulis, kietas ryžtingumas nedelsiant įvykdyti giliu įsitikinimu ir žinojimu pagrįstą sprendimą, nors ir kažin kaip tau skaudėtų.

Tokį charakterį galėjo parodyti mūsų seniausios kartos politikas. Tat įsidėmėtina ir gal vertėtų pagarbos ženklą nusiimti kepurę. Aš imuosi, nes dar nesijaučiu sutrūnijęs kelmis ir todėl negaliu pakęsti, kai tuo tarpu mūsų jaunės ir jauniausios kartos atstovai net su trim kojom šlittinėja po visus tris frontus, spokšdami į "naujų kelių ieškojimo židinius" ir net tikėdamiesi, kad gal būt jie "galės atlikti naudingą funkciją kintančiuose mūsų visuomeninių debatų kontekstuose"...

★

Vargu galima atlikti kokią nors "naudingą funkciją" debatuose, atsiereiant tokiais per daug lankščiais ar dar neišsivysčiusiais nugarkauliais.

Ir pagaliau tos visos šnekos apie generacijas, kaip pradžioje minėjau, man niekad neatrodė turinčios daug senso. Jei jaunoji generacija dar nesuvokia mūsų tautinio likimo problemos, jei dar neturėjo laiko ar noro į jas rimčiau įsigilinti, jeigu dauguma iš viso ne apie tai rūpinasi (ir tas labai aiškiai matyti!), tai tuomet ir telieka galimybė kalbėti daugiau ne apie turinį, o tik apie formas, stilius, senas ir naujas manieras, net apie fizinę generacijų amžių.

Visi tokie debatai tėra daugiau ar mažiau smagus sportas, ir tokia erudicinė mankšta turi tiek naudos, kiek apalai žmogaus kūnui ar dvasiai turi naujos kasdieninės mankštos. Tikrasis išbandymas ateina, kai imamas čiupinėti turinys, pats reikalas, esmė. Vadinasi, kada reikia stoti į rungtynių lauką.

Tuomet greit pasirodo, koks yra pienas po to mandriais išpin-to kokoso riešuto kevalu.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai už pasižymėjimus spaudoje ir mene buvo apdovanoti Gr. Krivickienės ir dail. Romo Viesulo premijomis. Stovi iš kairės: A. Šmitas, IX kl. mokinys gavęs Gr. Krivickienės iš Washingtono skirtą premiją 5 dol. už dalyvavimą lietuvių spaudoje, P. Vaitiekūnas, VIII kl. mokinys gavęs R. Viesulo skirtą premiją 10 dol. už parodytus sugebėjimus dailėje, R. Tamošaitytė, V kl. mok. gavusi Gr. Krivickienės premiją už pasireiškimą spaudoje, B. Girdvainytė, VII kl. ir P. Byrmanas VIII kl. mokiniai abu gavę dail. Romo Viesulo premijas po 10 dol. už sugebėjimus mene ir gimnazijos direktorius, kun. Br. Liubinas, įteikęs dovanas.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

GAŠDINIMAS FETIŠU

Pasikalbėjimas Lietuvių Fondo klausimu

St. Barzdukas

MALŪNININKAS IR JO SŪNUS

Natūralu, kad yra keliama bei svarstomi lietuviško mūsų gyvenimo reikalai. Tai rodo mūsų gyvybę. Negerai, kai tieškosma tik kliaudų. Tada dedas tai, apie ką pasakoja M. Valančius. Malūnininkas su sūnum keliavęs į Plungę. Kaip juodu besėdė ant savo arklio, žmonėms vis buvę negerai. Tėvas sūnų pamokė: "Kad juoba pažintum, tyčiomis išrinkau turgaus dieną, išėjau dar po pietų, kad daugiau vyrų sutiktumėm. Ką tie sakė, pats girdėjai. Kaip nesisėdom, nesusimėm jiems įtkiti".

Arba dažnai mūsų gyvenime dedas ir taip, apie ką savo "Metuose" pasakoja senasis Done-laitis: "Paikius ant lytaus, ant giedros barasi Vauškus. Viens taria, per šviesu, kitam negana šviesybės. Šiuilė šiam negera, o ans pamokinėma peikia. Šulmistras keliems per jauns ir nieką nemoka, o kitiems tas pats per sens ir blogs pasirodo. Jis giedodams šiam per daug nemandgiai rėkia, o kitam tas pats, kaip reikia, rėkti nemoka. Viens taria, per drąsus, o kits į jį lėtą vadina".

FONDAI

Atsimenam, kiek prisirgom Kultūros Fondo reikalų. Ir pačioj Lietuvoj, ir čia, išeivijoj. Organizavom jį Vokietijoj, vieną skyrių atvykę įsteigėm Amerikoj (Clevelande). Pagaliau šio darbo ėmė Bendruomenė ir Kultūros Fondą įsteigė visų JAV plotu. V. Rastenio terminu (žr. jo straipsnį "Neoriginalus ir neišganingas sumanymas" Dirvos II, 18 Nr. 20), šis fondas visų pirma buvo skiriamas mūsų "alkanaisiems reikalams". Reikėjo laukti, kad dabar į darbą vyriškai kibsim ir, to paties Rastenio žodžiais, "alkanus papenėsime". Bet ar taip darėm? Kur tau! Be kelių entuziastų, daugumas Kultūros Fondą sutiko visiškai abejingumu. Turėjo "kažkas" dirbti, o visi "kiti" iš šalies težiūrėjo ir pečiaus tetraukė: pažiūrėsim, pažiūrėsim! Todėl dr. J. Girmius turėjo pagrindo LFB diskusijoje II, 9 New Yorke sakyti: "Kultūros Fondas turėjo būti Bendruomenės siela, deja, taip nėra" (Dirvos Nr. 20). Bet dėl to kalti esame visi. Nelaimė čia ir ta, kad iš pat pradžių jam neatsirado reikiamo lygio vadovų, labai pakenkė finansinės atskaitomybės nerūpestingumas (nesakome nesąžiningumas).

Vėliau kilo "geležinio" (dr. Alg. Nasvytis) ir "milijoninio" (dr. A. Razma) fondų mintis. Vėl sirgome kelerius metus. Dideliu laimėjimu reikia laikyti tai, kad abi šias iniciatyvas pavyko suderinti ir įsteigti vieną fondą. Jo tikslas aiškus: telkti neliečiamą kapitalą ir šio kapitalo duodamus procentus skirti "alkaniesiems reikalams". Mūsų giliu įsitikinimu, šitokio fondo mintis tai tikras išganymas, nes čia turėsime jau neišsėnkama šaltinį, kuris pastoviai (metinių są-

matų kelių) gaivins mūsų švietimą, kultūrą, mokslą -- visa tai, kuo remias Lietuvos laisvė ir lietuviška mūsų pačių ateitis. Buhalterija čia paprasta: didesnis fondas daugiau duos, mažesnis -- mažiau. Milijonas dolerių galėtų duoti kas metai po penkiasdešimt -- šimtą tūkstančių dol. Ar bereikia aiškinti, ką tai reikšų mūsų "alkaniesiems reikalams"!

IR VĖL NEGERAI!

Kelerius metus, sakau, apie tai rašėme ir kalbėjome. Tai svarstėme įvairiausiose savo posėdėuose. Tam angažavome Bendruomenę, kol pagaliau susitarėme. Lietuvių Fondas pamažu, bet pastoviai auga. Šitai pripažįsta ir pats Rastenis: jame jau "stambokos sumos" (Dirvos Nr. 20). Svarbiausia, yra taip pat perspektyvų augti. Jukišeivijoj turime pasiturinčių žmonių -- šimtais skaičiuojam ne tik dosnius savo juodadarbius, bet ir savo kunigus, gydytojus, inžinierius, verslininkus. Vyriškai sukrutę ir ėmęsi darbo, Lietuvių Fondą kaip bematant turėtume.

Deja, ir vėl dedasi tas pat, kas dėjos su Valančiaus malūnininku ir jo sūnumi, su Done-laičio Paikium ir Vauškim, su Kultūros Fondu... Gražiai ir sėkmingai pradėtas darbas sutinkamas su nepasitikėjimu, įtarinėjimais, užuominomis. Užmiršom, ką per eilę metų kalbėjome, užmiršom, kad Lietuvių Fondas yra sveikų kompromisų vaisius, ir vėl viską pradedam "nuo pradžių".

Antai, dr. J. Girmius LFB diskusijose kalbėjo: pinigai mums esą reikalingi dabar, kol dar gyvi; penkiasdešimt Lietuvių Fondo jau turimų tūkstančių dol. paleidimas apyvarton tuoj pat nešėtų daug naudos, o šiaip šią naudą dabar turį Amerikos bankai (Dirvos Nr. 20).

V. Rastenis tiesiog pyksta ir barasi: Lietuvių Fondas tesąs taupymas ateičiai, o tai joks idealizmas. Todėl: "susimildami, nesikėsininkit monopolizuoti idealistų vardo vien tam taupymui, ypač, jei kas, šimtine taupyklon atidėjęs, tariasi atsipirkęs dešimčiai metų nuo visuomeninių reikalų". Daugiau: "bet nei idealistiška, nei protinga būtų tą taupymą paversti fetišu (pa-braukta Rastenio), vieninteliu idealizmo požymiu, ir vardan jo nusisinti šiandien laistymo būtinai reikalingas gyvybingas veiklos atžalas" (Dirvos Nr. 20).

ŠŪVIAI I ORĄ

Ar iš tikrųjų nusipelnė Lietuvių Fondas šių priekaištų? Koks rimtesnis pagrindas šiam pykčiui? Kas gi kėsina susinti tas "gyvybingas veiklos atžalas"?

Tik jau ne Lietuvių Fondas. Priešingai: jis nori šias "gyvybingas veiklos atžalas" laistyti ir tai laistyti pastoviai (kasmet). Tai nėra fondas vien ateičiai, bet ir dabarčiai, ir ateičiai.

Išauginkim jį -- ir turėsime savo apyvartai kasmet kad ir po šimtą tūkstančių dolerių! Netikim tuo? Tada ir toliau skursim taip, kaip skurstam dabar, kasmet elgetavimu susirinkdami centus "alkaniesiems papenėti". Lietuvių Fondas yra drąsus mėginimas vieną kartą išeiti iš elgetavimo padėties ir gyvybiniams lietuvių reikalams sudaryti rimtą bei pastovią finansinę atramą. Tai yra dabartinės išeivijos ir garbės reikalas. Milijonus sudėjom į bažnyčių, mokyklų, salių, klūbų statybas, sudėkim bent vieną milijoną lietuviškos ateičiai!

Gyvenam šia diena, bet ši ateitis mums negali nerūpėti. Lietuvių Fondas nėra kliūtis Kultūros Fondo, Tautos Fondo, Nepriklausomybės Fondo ir kitų fondų keliuose. Mums aišku, kad be šios dienos rinklavių įvairiems "alkaniesiems papenėti" neišsiveršim. Šias rinklervas darom ir darysim. Amerikoj kitaip nė būti negali. Tai būtų prieš patį gyvenimo stilių. Bet Lietuvių Fondas taip pat bus ir po mūsų, kada mes patys jau duoti negalėsime. Neseniai Dirvoj rašiau apie du mūsų mirusiuosius -- kun. J. Riaubą ir inž. P. Žiūrį. Jų įnašais Lietuvių Fondas naudosis ir po jų mirties. Ar tai negera, negražu, neprasminga? Ar nereikėtų šiuo keliu nueiti kiekvienam? Juk ne su saule gyvensim!

Kodėl šaipomasi iš Lietuvių Fondo aukotojų idealizmo? Ar jis jau turi būti kitoks, negu šios dienos aukotojų? Esą, "šimtinę taupyklon atidėjęs, tariasi atsipirkęs dešimčiai metų nuo visuomeninių reikalų". Kas ir kada taip sakė, kas ir kada taip padarė? Be faktų tai tik tušti šūviai į orą. Neturiu duomenų ir nesu įgaliotas visų Lietuvių Fondo aukotojų vardų kalbėti, bet man viena aišku: netark savo artimo vardo be reikalo! Be reikalo jo nežeiskim! Kad ir nekuklu, bet leiskite šia proga priminti save patį: Lietuvių Fondui šimtinę daviau, bet "dešimčiai metų nuo visuomeninių reikalų neatsipirkau". Skaičiau, kad Lietuvių Fondo pradininkas ir gausiausias aukotojas dr. A. Razma Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga šiemet davė šimtinę komitetui rezoliucijoms remti. Vadinasi, šios dienos "alkanajam". Bet "nomina sunt odiosa", tad juos teminiu nenoromis ir išprovokuotas.

Mūsų kalba apie Lietuvių Fondą ir jo oponentus eina į galą. Atleiskite, kad kai kur ir karštai kalbėjau. Mat, ima ir suskaičiuoti širdį. Širdies gi kalba jautresnė. Norėjau taip pat priminti ir Valančiaus "Malūnininko" pastabą: "Žinokit, jog žmonės nėra piktai, bet per daug bilingi. Gera ir negerai, išmintingai ar neįsimtingai -- turi apie kitus ką norint pasakyti. To nereikia paisyti, tik žiūrėti savo sąžinės".

PINIGAI I USSR
PILNAI GARANTUOTA
PRISTATOMA PER 2 SAV.
PRASYK PLATESNIU
INFORMACIJU
GRAMERCY
SHIPPING Co., Inc.
744 BROAD STREET
NEWARK, NEW JERSEY
Laisniuota ir pilnai bandyta
Tel. MU 9-0598

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI

rankraščiams paskutinė data

1963 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimties, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1963 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI. Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. PARUOSIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardę, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1963 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Nei autorius, nei kas kitas po sutikimo šio kūrinio negali spausdinti periodikoje, atskirai ar rinkinyje, o taip pat skaityti parengimuose, per radiją ar įkalbėti į plokštelę, iš anksto negavęs konkurso skelbėjo leidimo. Tačiau autorius nenustojia teisių premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną. Tas pats autorius konkursui gali atsiųsti ne daugiau, kaip dvi noveles.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gažinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

Dr. Steponas Biežis didelis lietuvių skautų remėjas

Dr. Steponas Biežis, mūsų pa-
dos apibūdinimu, yra labai "ša-
kotos veiklos" asmenybė, pasi-
reiškianti ypač ten, kur reikia
paremti bet kokią ir bet kokio
lietuvių, laisvos Lietuvos ar lie-
tuvių naudai daromą veiklą. To-
kiu jis buvo per 50 metų savo
visuomeninės veiklos, tokiu jis
yra likęs ir dabar, pirmuoliau-
siai rūpindamasis parama lie-
tuviškam jaunimui.

HELP WANTED MALE

MECHANIKAS

Nedelsiant priimamas ge-
rai rekomenduotas vedęs
vyras sunkvežimį remon-
tui ir priežiūrai. Patyrimas
sunkvežimio remonto dar-
buose pageidautinas. Nuo-
latinis kompanijos augimas
užtikrina pastovias paja-
mas su galimybėmis pakilti.

Kreipkitės į Personnel
Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.

De VLEIG

HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR

Nights. 12-hour day. Hourly rate plus
overtime. Job shop experience.

Mid West Machine & Tool Co.
4820 W. 130 St. CL. 2-3990
(28, 29, 30, 31)

WELDING SALESMAN

Opportunity for high school
graduate with a few years' prac-
tical experience in steel and al-
loy are welding to train for serv-
ice and sale of electrodes, weld-
ing machines, and accessories.
Salary and incentive compensa-
tion. Send outline of education
and experience to: Personnel
Director, Williams & Co., Inc.,
3700 Perkins Ave., Cleveland 14,
Ohio.

(30, 31)

TURRET LATHE OPERATOR

Must have tools and be able to
set up short run production
work. Hourly rate; days.

INTERNAL GRINDER (72A-3)

Experienced in short-run pro-
duction work. Hourly rate. Days.
Ski-Way Machine Prod. Co.
24460 Lakeland Euclid, O
(31, 32)

FOR A WORTHWHILE HAPPY JOB FUTURE

WE SUGGEST TRAINING AS A COMPTOMETER OPERATOR

COME IN OR CALL US FOR DETAILS
IMB KEY PUNCH TRAINING SHORT
BRUSH-UP COURSE

ALSO AVAILABLE

COMPTOMETER SCHOOL

1721 Superior Ave.

MA 1-3520

REIKALINGA PAGALBA — STREIKO METUI

Priežiūrai — (maintenance)

Švirkštėjai — (sprayers)

Bendram naudojimui — (general
utility)

Tik laikinam periodui, likviduojant inventorių.
Kreiptis į sargybos namą (Guard House)
9 val. ryto.

ENAMEL PRODUCTS CO.

Eddy Rd. and Taft Ave.

Tel. GL 1-1313

Tik atsiradus didesniam lie-
tuvių skautų susibūrimui Chi-
cagoje, Dr. St. Biežis tuoj su-
sidomėjo mūsų skautais ir pra-
dėjo sielotis, rūpintis jų viso-
kiu parėmimu. Beveik prieš
dešimtį metų, kaip pasakoja A.
Siliūnas, Chicago Lietuvos
Skautams Remti Draugijos val-
dybos narys, Dr. Biežis pradėjo
pasakotojui ir kitiems asmenims
skambinti telefonu, ar susitikęs,
asmeniškai kalbinti prisidėti or-
ganizuoti Chicago lietuvių skau-
tams pagalbą, paramą, kad jie,
sako, galėtų sėkmingiau veikti.
Dr. Biežis, tada, nuolat kartojo:
"... Toks gražus tas mūsų lie-
tuviškas jaunimas, būtinai rei-
kia jiems padėti, kad jie galėtų
geriau patys veikti ir daugiau
pritraukti prie savęs mūsų jau-
nimo..."

Dr. Biežis buvo pilnas visokių
projektų kaip tą pagalbą suorga-
nizuoti. Prisiminus nepriklauso-
moje Lietuvoje veikusių "Lietu-
vos Skautams Remti Draugiją",
jis pasiūlė ir pats suorganizavo
panašią draugiją Chicagoje, tiks-
lu telkti medžiaginę paramą Chi-
cago lietuviams skautams, vi-
siškai neignoruoja, nesikišant
į pačių skautų organizacinę veik-
lą. Susibūrę į tą draugiją skau-
tų rėmėjai, vienbalsiai, savo va-
dovu išrinko Dr. S. Biežį, kuris
be pertraukos, iki dabar yra tos
draugijos pirmininkas.

Beieškant kelių sutelkti lėšų,
berods ponios Biežienės suma-
nymu, kilo Skautoramos idėja,
pravedant viešą skautų pasiro-
dymą, kuriame, grynai skautiš-
ką programą, praveda patys Chi-
cago skautai. Iš viso buvo su-
rengta tokios 4 skautoramos. Gre-
ta to buvo organizuojami pobū-
viai - "kavutės", kurių pelnas ir-
gi buvo atiduotas skautams. Skau-
tavimas neatskiriamai rišasi su
stovyklavimu, bet tam reikia sto-
vyklavietės, josios techninių įren-
gimų. Čia dr. Biežis prisidėjo
savo darbu, telkiant lėšas ir sa-
vo lėšomis. Chicago skautinin-
kų, daktarų M. ir S. Budrių tar-
pininkavimu, kitas lietuviško jau-
nimo bičiulis, vaistininkas Fr.
Rakas, 1956 m., už simbolinį vie-
no dolerio "mokesnį", atidavė 99
metų naudojimui labai gražų, 80

HOUSE FOR SALE

MAYFIELD HEIGHTS

NEW

3 & 4 BEDROOM
Ranches and Splid levels
FROM \$21,900

Goldberg Builders

Eves.-Weekends HI 9-5894
Days EV 2-0040 EV 2-0777
(31, 32)

Paukštytės Kaziuko mugėj Brooklyne... Vyt. Maželio nuotrauka

akerių žemės sklypą, esantį apie
230 mylių nuo Chicago, maždaug
6 myl. nuo Custer vietovės, kelio-
lika mylių nuo didžiojo Michigan
ežero. Dr. Biežis su visišku pa-
sišventimu įsijungė į talką, ta-
me Rako ūkyje įrengti skautišką
būklą.

HELP WANTED FEMALE

RECEPTIONIST

ATTRACTIVE, OUT GOING GAL
For large center city per-
sonnel office. If you are
congenial and able to meet
and handle the public. We
will train. Lite typing
\$260.00.

Call Mr. Stan Fisher

621-6520

for appointment.

(30, 31)

REGISTERED NURSE

AND

LICENSED PRACTICAL NURSE

Wanted For
Euclid Manor
Nursing Home

17322 Euclid Ave.
IV 6-2280

BENDRAI PAGALBAI NAMUOSE,

reikalinga ateinanti moteris —
5½ diena. Geras atlyginimas —
nereikia skalbti. Geras susisie-
kimas (prie autobuso sustojimo).
Turi būti prityrusi ir su reko-
mendacijomis.

YE 2-9830

COOKS

EXPERIENCED NEED APPLY
DAYS OR NIGHTS
APPLY IN PERSON
DAILY FROM 2 P.M. TO 4 P.M.

HOWARD JOHNSON'S

10730 Euclid Ave.

DINING ROOM

AND

FOUNTAIN WAITRESSES

DAYS OR NIGHTS
APPLY IN PERSON
DAILY FROM 2 P.M. TO 4 P.M.

HOWARD JOHNSON'S

10730 Euclid Ave.

Iki šiol, Dr. Biežio pastango-
mis, buvo sutelkta apie 7.000 do-
lerių, už kuriuos stovyklavietėje
pravestas vanduo, kanalizacija,
elektros šviesa, įvestas telefo-
nas, iškasti du šuliniai ir pasta-
tyti: mūro sandėlis stovyklos tur-
tui sudėti ir 30 x 20 pėdų dydžio
virtuvė, su atskirukambariu vir-
tuvės vedėjai. Kitaip tariant, dė-
da Dr. Biežio iniciatyvos ir jo-
jo suburtų talkininkų pagelbos,
Chicago lietuviai skautai dabar
jau turi nuolatinę stovyklavietę.

Dr. Biežis yra visos Chicago
lietuviams skautams remti veik-
los siela, Drauge su ponio Biežie-
ne, tikra to žodžio prasme, gyve-
na Chicago lietuvių skautų pro-
blemomis. Savo namų rūšį, labai
tvarkingai įrengtą, jis jau senai
yra pavedęs skautiškam buklui
ir pats, savo lėšomis, padėjęs
tą buklą įrengti.

Dr. Biežio žodžiais, lietuviš-

Antroji generacija

Jill Shipstad, Roy Ships-
tad dukterė, jau antri metai
dalyvauja pagrindinėje ro-
lėje "If could only happen
in Texas". Asistuojant Ice
Follies Sextette, ji puikiai
atlieka didžiosios valstijos
parodiją.

Visa didžioji ekstrava-
ganza vyksta Arenoje, nuo
kovo 12 iki kovo 24 dienos.

GARDAUS MAISTO
SIUNTINIAI I
VISUS KRASTUS
PRISTATOMA PER 3-4 SAV.
PILNAI GARANTUOTA
PRAŠYKITE SĄRAŠŲ IR
KAINORAŠČIŲ.
GRAMERCY
SHIPPING Co.
118 E. 28TH STREET
NEW YORK 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598

VINCO RAMONO

DAILININKAS RAUBA

novelių rinkinys, išleistas Vilties leidyklos,
jau pasirodė knygų rinkoje.

Platintojai prašomi nurodyti kiekį pa-
geidaujamos siuntos. Knygos kaina 3,50 dol.

Dirvos prenumeratoriams, užsimokėju-
siems už 1963 m. 11 dol. — 2,50 (užsisakant
per Dirvą).

kas skautavimas, lietuvių skautų
organizacija, galinti geriausiai
padėti mūsų jaunimui nenutolti
nuo lietuviškumo. Užtat, sako,
mūsų skautai turi būti visų lie-
tuvių remiami.

J. Dainauskas

KYLANTI LIETUVAITĖ ARTISTĖ HOLLYWOODE

Hollywoodo fimų artistų ir tal-
kininkų plačiai skaitomas "Va-
riety", leidinys sausio 30 d. nu-
meryje per tris ketvirtadalius
puslapio paskelbė žinomo filmų
gamintojo ir direktoriaus Mer-
vyn LeRoy laišką, su įspūdinga
Juratės Onutės Nausėdaitės --
Ann Jillian nuotrauka. Garsi-
namas jos vaidmuo "Twilight Zo-
ne" televizijos filme sausio 31 d.
9 val. vak. per CBS tinklą. Les-
ter Salkow Agency, Inc. pastan-
gomis.

Mervyn LeRoy rašo:

"Dainty June vaidmuo reika-
lauja labai įvairių talentų -- iš-
imtinios dainininkės ir šokėjos,
lygiai kaip gabios artistės. Iš-
rinktus tave iš daugelio tikrintų

mergaičių, buvau maloniai nu-
stebintas tavo entuziazmu ir esu
nepaprastai patenkintas puikiu
toje filmoje pasirodymu.

Kaip viena gabiausių artistėjų,
žinau, kad turėsi turtingą ir at-
pildo pilną ateitį.

Ir ateityje nevengsiu mano sta-
tomose filmose naudotis tavo ta-
lentu ir su įdomumu stebėsiu dra-
matinį debiutą Nebylės vaidme-
nyje ketvirtadienio vakare. Daug
gražaus pasisekimo". Pasirašė
Mervyn LeRoy.

Kaip esame rašę, lietuvaite
Juratė Onutė Nausėdaitė -- Ann
Jillian kopia į filmų žvaigždes.
Geriausios Tau sekmės, Juratė!
Alg. Gustaitis

* NEPILNUS METUS IŠBU-
VĖS SOV. SĄJUNGOS ŽEMĖS
ŪKIO MINISTERIU KONST. PY-
SIN pakeistas jaunu (46 m.) Vo-
lovčenko. Tai ketvirtas žmogus
tame poste 3 metų bėgyje. O žė-
mės ūkio produkcija nenustoja
smukusi.

* AUGANT JAV BEDARBIŲ
PROBLEMŲ, pramonės vis dar
stinga prityrusių specialistų: in-
žinierių, elektrikų, frankių ga-
rintojų, mokytojų.

-TELEPHONE- Cleveland Trust WHEN MONEY IS A MUST MA-1-1660

PHONE ABOUT LOANS DAY OR NIGHT

The Cleveland Trust Company
72 Convenient, Complete Banks

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

NEPAPRASTA DOVANA KNYGOS MYLĖTOJAMS!!!

R. SPALIO ALMA MATER ir ST. SANTVARO POEZIJOS
RINKINYS AUKOS TAURĖ — ABI KNYGOS UŽ 5 Dol.!

Neatsižvelgiant į kylančius kaštus knygoms
leisti, Vilties leidykla, susitarusi su Lietuvių En-
ciklopedijos leidykla, nutarė praskinti kelią į kny-
gos skaitytojus nepaprastu būdu — jungiant tuos
du puikius beletristikos ir poezijos leidinius į vieną
puikią dovaną. Nepraleiskite progos, nes ta leng-
vata galėsite pasinaudoti tik iki 1963 m. balandžio
15 d. Ir niekur kitur, tik užsisakant per Dirvą.

Prašome pasinaudoti žemiau dedama iškarpa.

Siunčiu 5 dol. ir prašau prisiųsti R. Spalio
Alma Mater ir St. Santvaro Aukos Taurė šiuo
adresu:

Priedų: čekis ☐
pinigai ☐

(parašas)

KAS IR KUR?

• **Dr. V. Paprockas**, Brooklyn, įsijungė į Vasario 16 Gimnazijos mokinių aprūpintojų Dirva skaičių, atsiųsdamas prenumeratą vienam mokiniui.

Sąrašas dar neuždarytas.

• **Vinco Ramono** "Dailininkas Rauba" novelių rinkinys, ką tik pasirodęs knygų rinkoje, išleistas Vilties leidyklos, apima septynias noveles —

Linių žiedai, 30 metų, Atsiskyrėlis, Kapitonas Boruta, Lova, Dailininkas Rauba ir Streikas.

Tai žinomo mūsų rašytojo Lietuvoje išleistos knygos antroji laida, pirmą kartą pakartota išėivijoje.

Pirmoji rinkinio novelė — Linių žiedai — savo laiku buvo išversta į latvių, suomių ir švedų kalbas ir pasirodė tų tautų leidiniuose.

Knyga jau siuntinėjama platintojams. Kaina 3,50 dol. Dirvos prenumeratoriai, užsisakydami per Dirvą, gali ją įsigyti už 2,50 dol.

• **Kostas Bružas**, už didelę veiklą Balfe dar vadinamas ir ponu Balfininku, yra vienas iš tų idealistų veikėjų, kuris skiria daug laiko lietuvių visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui. Būdamas nepaprastai tolerantiškos dvasios, jis gerbiamas visų pažiūrų žmonių. Šiuo metu be energingos veiklos Balfe, Bendruomenėje, jis yra ir "Į Laisvę" žurnalo administratorius.

Kostas Bružas yra vice-

AUSTRALIJOŠ LIETUVIAI STUDENTAI

siekia ryšių ir nori susirašinėti su Kanados, JAV ir kitų kraštų lietuviams studentais:

Jūratė Normantaitė, Arts ir bychologija, 168 Nicholson St., East Coburg, Victoria, Australia.

Milda Malakūnaitė, 9 Rayner St., Altona, Victoria, Australia.

Algis Kazlauskas, Mechanical Engineer, 61 Murray St., Caulfield, Melbourne, Vic., Australia.

Taip pat jo brolis...

Karolis Kazlauskas, Medicine.

Viktoras Adomavičius, vedęs, Metallurgy, 93 Madeline St., Clayton, Vic., Australia.

Rasa Žižytė, Architecture, 14 Leonard St., Northcote, N. 16, Vic., Australia.

Jieva Didžytė, Arts, 192 Queen St., Altona W. 18, Vic., Australia.

Rimas Žitkevičius, Science, Biology, 33 Heller St., Brunswick N. 10, Vic., Australia.

Danutė Jokubauskaitė, matematika, prancūzų kalba ir muzika, 52 Hannan St., Williamstown, Victoria, Australia.

Algis Klimas, Architecture, 217 Gold St., Clifton Hill, Melbourne, Vic., Australia.

pirmininkas komiteto, kuris ruošia solistės Birutės Kemežaitės rečitalį. Koncertas įvyks kovo 23 d., 7 val. vak. Jaunimo Centro salėje.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai su E. Tamošaitiene, Br. Liubinu ir A. Krivicku pastatę "Vasario 16-tajai" dainų ir poezijos pyne.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai dainuoja "Kur tas šaltinėlis"... Iš kairės Regina Tamošaitytė, Danutė Lukšaitė (su nuometu), Antanas Dida, Birutė Girdvainytė ir stovi Asta Šaltytė.

• **Pulk. Pranas Saladžius**, Rochester, N. R., prisiuntė Dirvos redakcijai padėką, pasveikinus jį 70 m. sukakties proga. Savo laiške jis, tarp kita ko, rašo:

"Mane paskatino į veiklą 1906 m. Užpaliuose matytas žiaurus vaizdas: suimtą socialistą Namajušką 4 rusų žandarai nagaikomis mušė. Tas vaizdas tebestovi mano akyse ir šiandien. Užtat Jūs, kupini sveikatos, mokslo, — visomis savo jėgomis kovokite už asmens neliečiamybę, už žmogaus ir Tautos laisvę."

"Galicijos laukai 1917 m. manęs nepriėmė. Likimas leido sugrįžti į tėviškę, — ir bolševikinė okupacija, kurią stebėjau per 101 kameros langelį, kai buvau sudaliktintas, nužmogintas, suniekintas — mane įpareigoja prašyti Jus dar daugiau vieningai dirbti ir kovoti dėl mūsų paverptos Tautos laisvės".

• **"Laiškai Lietuviams"** žurnalo rengtas metinis parengimas - koncertas, kurio programą išpildė solistė V. Kojelienė, praėjo gražioje, didingoje, meno šventės nuotaikoje.

Po koncerto, kitoje salėje įvyko vakarienė, kurios metu svečiai dalinosi pergyventais vakaro įvykių įspūdžiais. Programą įdomiai ir gražiai pravedė žurnalistas **Vladas Butėnas - Ramojus**, premijuotą kūrinių skaitė rašytojas Aloyzas Baronas. Laiškai Lietuviams vėl paskelbė naujo rašinio konkursą ir pirmasis mecenas yra Dr. L. Kriaučiūnas, L. S. T. Korp. Neo-Lithuania filisteris, aktyvus lietuviškoje veikloje, duos kultūrinių reikalų rėmėjas, vienas iš tų organizatorių, kurie rūpinasi lietuviškos gimnazijos steigimu. Jis turi ir kitų didesnių užsimojimų lietuviškai visuomeninei veiklai pagyvin-ti.

— vk —

Lietuvių vaikų laikraščio Eglutė talkininkai Chicagoje kviečia lietuvių rašytojus, dailininkus, mokytojus ir visus, kurie moka prabilti į vaikų žodžiu ar linija, ateiti ranka rankon į Eglutės puslapius. Nuotraukoj grupė talkininkų Chicagoje. Iš kairės: V. Kasniūnas, J. Plačas, Balašaitytė, D. Bindokienė, D. Augienė, B. Beleš-kienė, P. Kaupas, Šukelienė.

• **Prezidento Antano Smetonos monografijos prenumeratoriai**. Garbės prenumeratoriai. (Per J. Gaižutį Chicagoje) — LVS Ramovė Centro Valdyba (Per Ant. Vagelį) Petras Molis — Shrewsbury, Mass.

Prenumeratoriai — (per Dirvą) Juozas Švegžda — Toronto, Canada, Dr. K. Pautienis — Cleveland, Ohio. (Per J. Česeką) V. Matulevičius — Toronto, Canada, M. Abromaitis — Toronto, Canada. (Per M. Šimkų) Vytautas Girnius — Chicago, Ill. (Per B. Oniūnienę) P. Osmolskis — Richmond Hill, N. Y.

• **Žurnalistas Vyt. Kasniūnas** pradedant gegužės mėn. Eglutės skaitytojams paruos įdomių pasakojimų apie Lietuvą.

Lietuvis perplaukęs Atlanta...

Lietuvis buriuotojas **Bronius Rožinskas**, 51 m. amž., neseniai jachta **Hermes II**, 33 pėd. ilgio, sutrimis lenkais perplaukęs Atlantą, tarp lietuvių vandens sporto mėgėjų. Stovi iš kairės: Dr. J. Aglinskienė, Lukošūnienė, G. Bubelis, Bronius Rožinskas ir Dr. K. Aglinskas. Apačioje jachta **Hermes II**, su kuria atliko kelionę per Atlantą. Br. Rožinskas, po II Pas. karo iš Lietuvos "repatrijavęs" į Lenkiją, visą laiką siekė įgyvendinti seną svajonę, kurią jam buvo sutruk-dęs karas, perplaukti buriniu laiveliu Atlantą. Pasistatęs jachtą, ir lenkų valdžios organams neleisdam jam vienam išplaukti, buvo priverstas į įgulą priimti 3 lenkus buriuotojus ir plaukti po Lenkijos vėliava. Detroite gyvena jo brolis **Adolfas** ir prieš metus iš Lenkijos atvykusi žmona su dviem vaikais. L. Knopfmillerio nuotrauka

Š. M. KOVO 23 Dd.,
7:30 VAL. VAK.,
JAUNIMO CENTRO
SALĖJE ĮVYKSTA

**BIRUTĖS
KEMEŽAITĖS**

DAINŲ IR ARIJŲ REČITALIS.

Bilietai gaunami pas **Karvelį, Marginiuose, Štangerbergą**. Studentams nuolaida

Mielam

PRANUI PRAČKIUI

mirus, jo žmonai **BRONEI** ir giminėms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

**J. Kubiliūnai,
Z. Obeleniai,
S. Lazdiniai,
K. Gaižučiai**

Mielą draugę

BRONĖ PRAČKIENĖ,

jos mylimam vyrui **PRANUI** mirus, giliai užjaučiame ir drauge liūdime

Birutė ir Vytautas Ignai

Mielam bičiuliui

A. A.

PRANUI PRAČKIUI

mirus, jo žmonai ir giminėms, liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą

Ona ir Balys Muliolis

Mylimam tėveliui Lietuvoje mirus,

PETRUI MOLIUI

ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

**Worcesterio Skautai-tės ir
Tėvų Komitetas**